

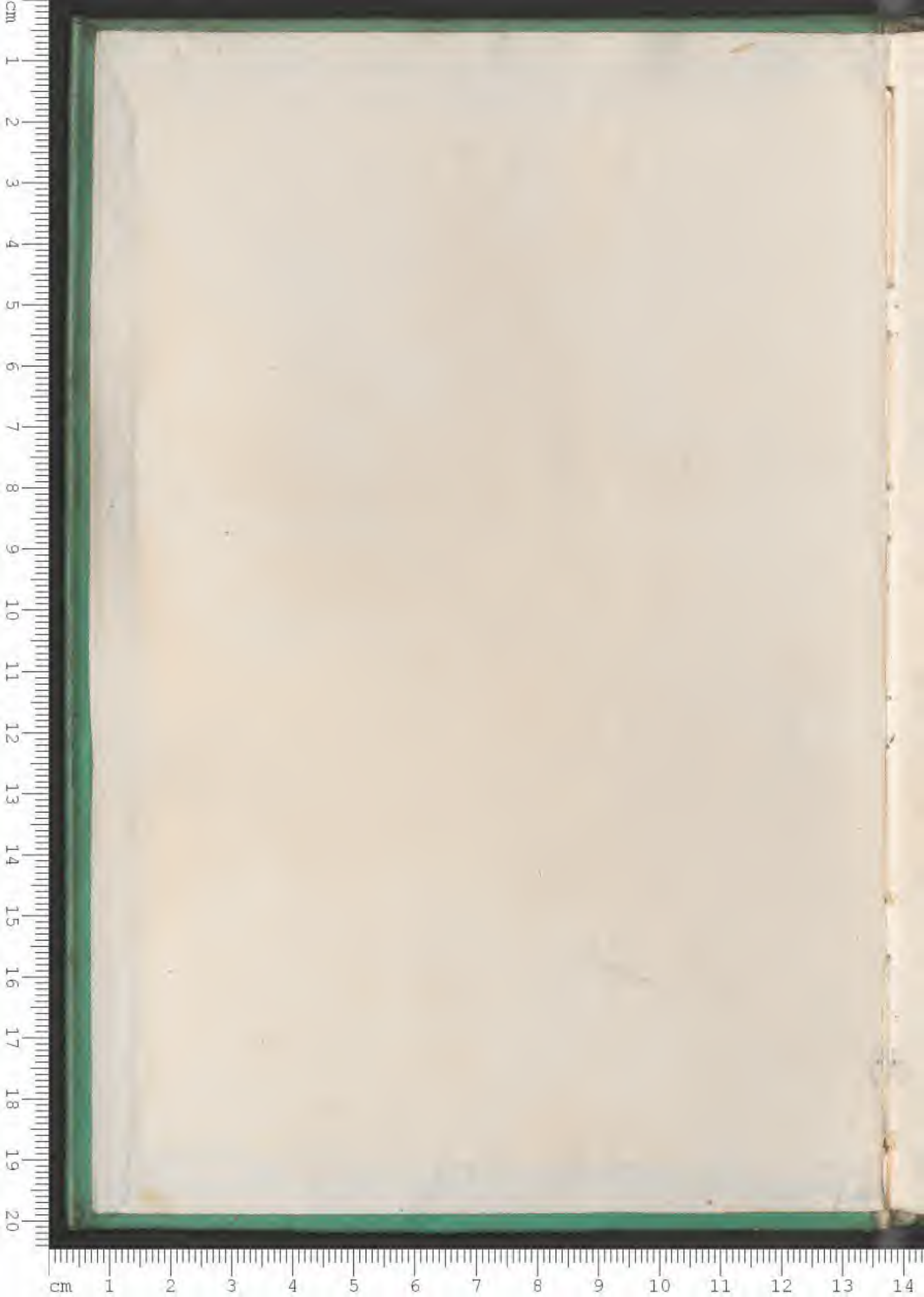

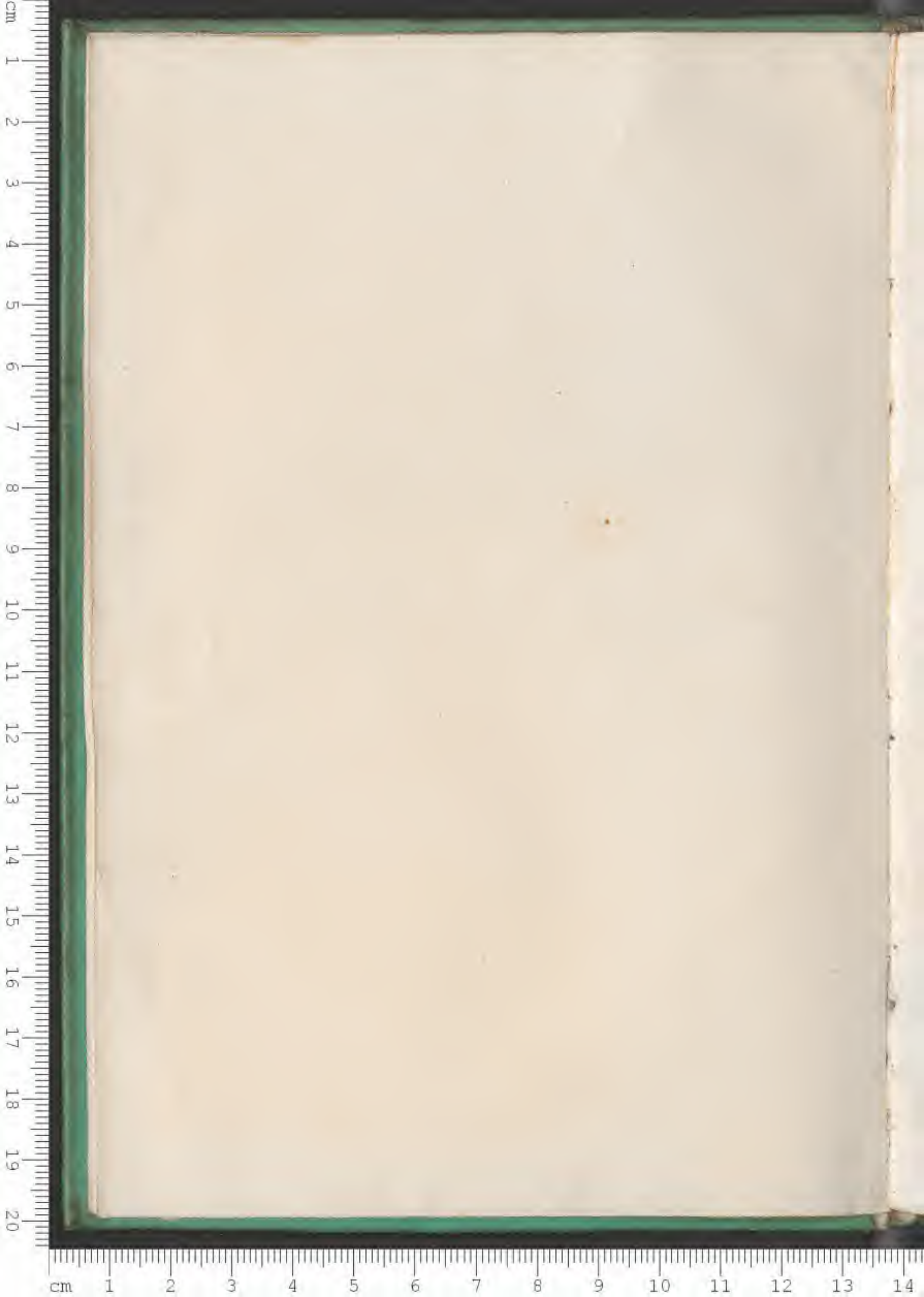
GOINTINUS. DIE FACHENDE
SUNT FACHENDE

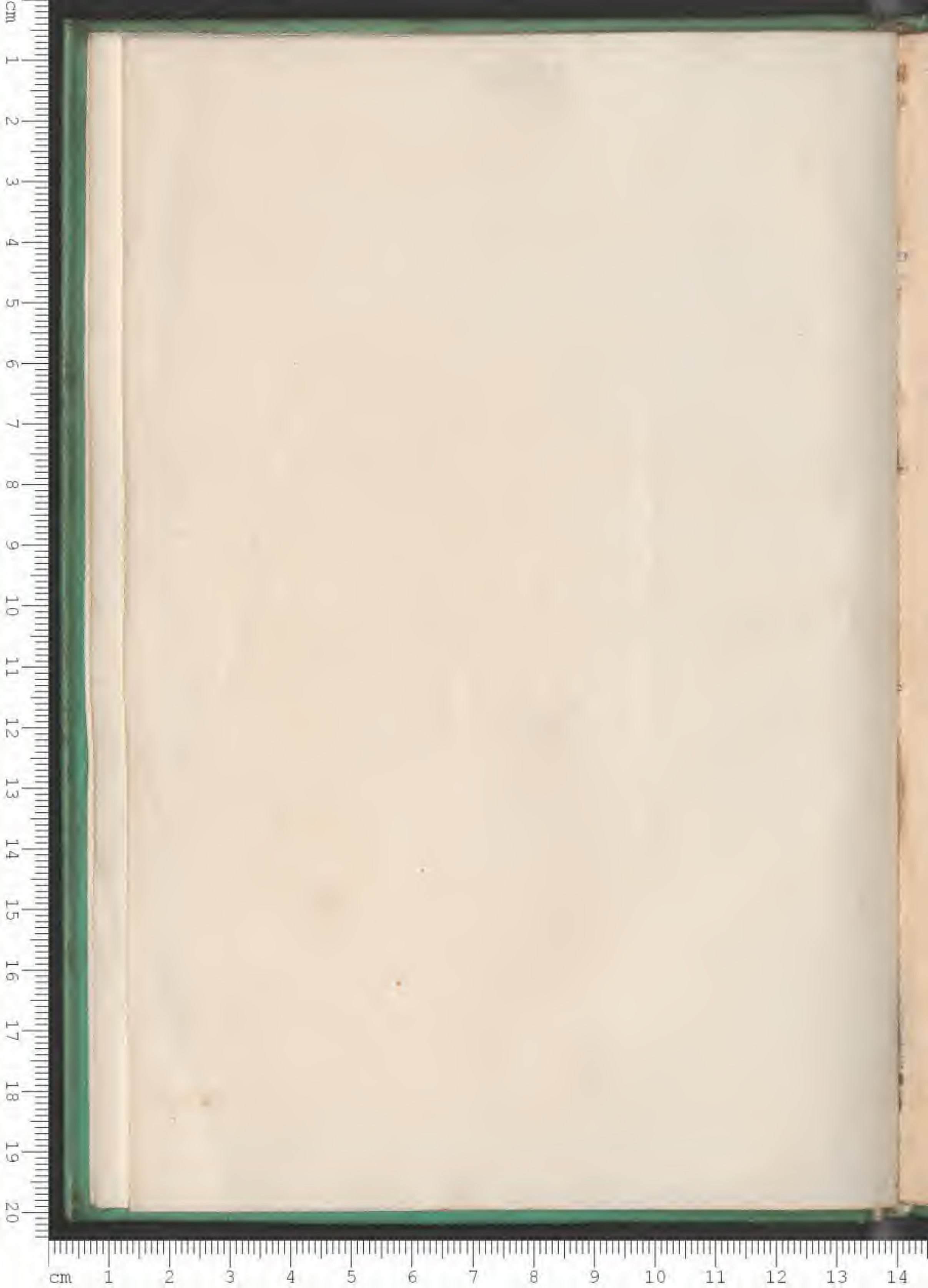
GOINTINUS. DIE FACHENDE
SUNT FACHENDE

Magistri gonet id
prato loquendi fa
ceta a multis doc
toribus solerter ap
probata.

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

¶ Tabula huius libri.

Amane labilis vite decursus: hono-
radissimi dñi nos admonet: reb' nō
iābere pituris. Meli' ē ei puā ama-
ritudinē hic sustinere: ⁊ postea ad eternā dulce-
dinē puenire/ q̄ hic hēre falsus gaudiū. Et illic
suscipere sine fine suppliciu. Et hētur i lilio etiā
approbato. Hic igit' liber prosaicus merito fa-
cilia loquēdi dict'. Ideo quia beniuolis. face-
tos. tūq̄ venustos cothidianis locutionib' plu-
rimū applicabiles loquēdi mores ostēdit. Sti-
lo clarissimo dyalogice confectus: a multis do-
ctoribus correctus. de multiplici statu mūdi vi-
ginti quattuor cōtinēs capitula. Est pfecto in-
tellectu facilim': in quadruplici facultate mixt'.
In poesi preclaras cupidis inuenibus discendi
ostendēs normā. Qui nec solum beniuolis sco-
larib': sed etiā egregijs sacerdotibus: ceterisq̄
oībus cuiuscūq̄ status humaniter iūelligere vo-
lentibus diuina suffragante clementia erit utilis-
simus. Quē lugubriter ⁊ exacte approbarunt
bis quater doctores: tresq̄ reuerēdissimi p̄sules

¶ In primo capitulo ostenditur quomodo Bi-
ritus nesciēs varios mūdi stat' / ad deā minervā
vadit quā enixe rogat: vt ei fidelē p̄sortē p̄beat
¶ In scōdo caplo quō minerva Biritō loquitur
dās illi Corinthū sociū exptū quem expostulat
¶ In tertio quō Birit' minerne gratiarū actio

nes reddit: iocūduſq; abít.

¶ In quarto quō Corintho reperto loquitur i genere de vaſtiſſima vicioꝝ copia.

¶ In quinto quō philoſophi ſcōm multiplici-
tate vite: multiplicia aſſignarūt ſtudia.

¶ In ſexto quō Spiritus ⁊ Corinth' ſimul recū-
būt: honoreq; feminaz iter comedēdū extollūt

¶ In ſeptimo de amicicia: tūq; de ſcolariū va-
rietate et illorū vrbānitate: pariter de veſtium
difformitate oſtenditur.

¶ In octauo de aurea etate. tūq; de fortune
aduerſitate.

¶ In nono de precioſitate ſcientie poſita cōpa-
ratione. tūq; de ſacerdotum dignitate

¶ In. x. de magiſtris ⁊ cōditionib' illoꝝ. ⁊ qua-
liter pro docendi licencia nichil debet exigi. et
de flumijs terreſtris paradifi.

¶ In. xi. de obſeruatiōe verbi diuini. de prede-
ſtinatione. ⁊ vbi conſtat mundi ſapientia.

¶ In. xij. de iniquis ſubſannatorib': ⁊ de mor-
talium vicioꝝ exordio.

¶ In. xij. de odioſa ſuperbia. adiecta pauōis
ſimilitudine tractatur.

¶ In. xiiij. de vaſtiſſima omniū fere humano-
rum auaricia: maris ponēdo ſimilitudinem. tū-
q; uſura. tūq; de miſera parentū cōfidentia.

¶ In. xv. de hircosa hoīz luxuria: porci poſita
ſimilitudine. tūq; de adulterio: et de eliminā-
do anathemate.

¶ In. xvi. de rabida hominum ira. Vell' inſerta

similitudine: de patientia et tribulationum omnium grata tolleratione.

In. xvij. de gulicia lupi. similitudine posita et de banositate.

In. xviii. de inuidia: cadele posita si litudine et de stabrosoz noim apud exoticos iecta i positoe.

In. xix. de pigritia cum similitudine: et de scolarium insolentia

In. xx. de triplici statu hoim. scz ecclesiasticorum. nobilium. et laboratorum.

In. xxj. de rerum varietate: et mundi calumpnia. et de recindenda blasphemia.

In. xxij. de deceptoris mundi vita. de hominis fragilitate. et quales in fine nos oporteat esse

In. xxij. de historica ionathe ad penitentiam admonitione. de veteri et noua legibus: similiter de victorum lite et hominum pace.

In ultimo caplo tractat de fine. de summo bono de eterna beatitudine. de iustorum premio. de preceptis. de generali humanorum iudicio. de dignitate anime. Et finaliter de laudibus intermerate virginis marie. Cuius intercessionibus ad iusta desideria valeamus deuenire. Amen

Cne

Hanc loquendi facetiam multis a viris in-
terpretibus solertissimis approbatā tue illustris-
sime matris beatricis opidi fallacij nutu ex alta
vicecomitum vultu orate prolapia. tibi francisco
de cauallione nobili atq; egregio: ex potentis-
sima nobiliū stirpe procreato. oppidoꝝ montis
drachonis ⁊ rupe accute. p̄potenti cōdomino.
ipse ego Bonetus de prato: in facultate artium
humilis magister parisijs humiliter offero.

¶ Per. B. dicitur intelligit. p. L. corinthus
¶ Auctoris prologus.

Pera sola bona sedzinis manēt di-
gna tabellis. ffelix heu nimium atq;
q̄ beatus qui nube pulsa: serena capit tempora
Omnia quidem vario labūtur mortalia cursu.
Nichilq; vere eterna datur conditione. Heu q̄
vanus est homini pereclitantibus f. dere rebus.
Omnia si recto apprehendat temporalia sensu
Dulcia cum dolci miscebimus plurima verbula
risu. Idq; studij genus egregijs vtinā gratum
foret iuuenibꝫ. Oratorum disertas obmittēdo
loquelas. Sed prophanas nimiumq; insulas tā-
tū erudiere curauimus neophitorum linguas.

a iij

Ad quas igitur res ad summi creatoris laudes
et impatricis angelorum honorem apti erimus annue
re dei clementia: beniuolorum rogatu cordiutime
pro ipsis nouis tyronibus elaborabimur. Quorum
bus licet oio generibus absoluat oratio latia:
carmine scilicet et per se. numeris tamen libera erit illis si li
beat grata. Hoc igitur in presentiarum supest de il
la aliquid paucis absolvere verbis. Palmis igitur
ad sydera erectis: diuini inuoco numen totius
operis auctorem. Da michi domine socium tuarum assi
stricem sapientiam: ut hac loquendi facietiam ad tui lau
dem et gloriam: bene incipere: melius mediare: et fe
liciter finire valeam. Cristiferam virginem beatissimam
que oro: que est tante spei: ad quam recurrere debent
omnes rei. Pulcherrima virgo: que es salus infir
morum: spesque miseriorum: ad exelsam cognitionem
perduc corda puerozum. Virgo cui tellus: cui
pontus seruit et ether: da stabile sine labe animi
diuini cernere celum. Neque ego digne tibi o san
cta virgo benedicta mater cristi: que ut in lilio
approbato cano: semper nescia totius peccati fui

Ex
sti multis sordidus ipse malis debita fero pre-
camina. Tu precibus deprecata meis: tu virgo
benigna. Prothinus ad robur hominum lan-
guida: ad vires celestes erigas corpora. Tu vir-
go benigna mundanum tolle dolorem: eter-
numq; merorem: que contra morem integra pe-
peristi flores. Opus igitur licet perexile sit iu-
uenis: beniuolus tñ non contempnat. Ut cur-
su veloci ad maiora conscendat. Et si humano-
rum vicia mordeat: nullus egre ferat: sed verita-
ti benigne parcat.

Capitulum primum.

Spiritus loquitur.

Quicquid cosmus q̄ maneat nubiloso in or-
be solus: non manet in toto vilis or-
be genus. Neq; vt reor solo sanguine gaudet
amor. Atq; fert vulgus: cum socio socius deli-
berat oia bon?. ffidelē igit̄ vnicū minerva mi-
chi det sociū: q̄ i meis aduersitatib⁹ suā declaret
a nū

amiciciā. Hoc donūz minerva exoptulo. ffac
qđ posco: nō ego magna peto. Istaq; dare non
tibi est difficile. Et quid diurne preces tuis au-
ribus sunt inefficaces. Nullaq; demissum sana-
būt medicamina vultū. Erūtne vana sepe rogā-
tis vota. Altaribusq; tuis supplex ipse imponā
munera p̄is. Nil profigui preces nilq; erūt spei
eiulatus. Hos ego si totiens fudissem ad mar-
mora luctus. Nota forēt certe lachrimis mar-
mora dura meis. Vel bona vel mala semp pri-
mo. vtq; cōiecto inuincibili nexu danē ab ortu.
Felixq; illa rationalis creatura cui fauor venit
ab arce supera. Pellere nulla meū ingētem po-
tuit medicina dolorē. Ex hoc meaz male nasceē
discordia rerū. Quāuis tñ oīa varijs sint discus-
senda modis. Rogito tñ vt mitis rogatibus
sis ipsa meis.

¶ Minerva.

¶ Caplin scdm.

¶ Tunc michi plena est delata tuo questu
querela. Que vt intonuit: tradita nec
surdus auribus illa fuit. Necq; frustra tue preces

561
8
T
m
pie possunt esse facte. Que cū sint iuste ineffica
ces repudio esse. Unicūq; tibi comitem donare
cupiui. Amicabili qui succurrat tibi sponte: to
toq; euo seruiat equali fronte. Alius preter te q̄
tāto amoris gradu diligere nolit. Tua aduersa
tumq; prospera qui portare velit. Dñi tēpesta
te qui tibi subueniat. Lūo oīq; obsequio sedu
lum se exhibeat. Stat sua cuiq; dies exigua: tē
pusq; breue: et irrepabile. Diuerseq; sepe vocāt
animū in cōtraria cure. Sicut ad mare oīa sine
regressu labunt flumina Sic labiſ occulte. fal
litq; voluntates nostras nubilosa mundi volu
bilis etas. Ingeniū hominis quōdam dāpno
so carius appreciabatur auro. Nūcvero diuicia
rum copia/pauperibus est clausa. Dat solus cē
sus honores: in gravis iudex. inde etiā seuerus
eques. Sicut cū socijs non bene regna venusq;
manent. Sic diuites tumq; egeni iecore igneo
sibi inuident. Sapienter in seculo dirite viues
A corintho tibi socio cum mundi status varios
cognosces. Sume age aīos lux nostra/aīe tue

9
pars decora te dirigit: spes te enutriet: et semper
cras melius fore dicet.

Capitulum tertium.

Spiritus.

Uir minerva tuus tibi viq3 deditus.
Ab inc abeo: sicq3 seruus tu? semper ero
Ercle euarq3 quē multis cupiui annis in meis
hodierna luce socius recumbet thalamis. Quā
primū illū cōueniā: dabo equidem operā: vt de
gētū statu aliquid scire valeas. Et certe crebro
animū gaudio explebo. Euax gaudeo illū emi
nus venientem video. Ad eumq3 pergo pede ci
tato. Subitoq3 nimium me fortuna beauit.
Pluribus etiam illa nocuit. Sed per plures vt
arbitroz illa dittaui. Adoreq3 isto in orbe va
no viuūt omnis homo. Ipse ego nūc securus ab
omniq3 populari turba remotus colam gynae
sia: longe domesticis negocijs comodiora. Bā
tur interdum pro minimis vastissima braua gē
mis. Et cupidis diligētibus atq3 beniuolis sci
entia est semper apta viris. Siquidem null? tā
ta temeritate plenus: fari debet adiscere nolo.

Ut quid illa in herbissima fertur lucutio Junat
 em atq3 delectat vere: hominem etiam noscere.
 Que sit in arto lenta sub vrsa polo. Sed que
 totiens altis animis cupiui desiderio ingenti cu-
 pio ipse amplecti. Condignasq3 salutes verbo-
 rum cōtextu subcinto dicere proposui. Sed heu
 nō valeo perinde vt optavi. *O* salve dilecte co-
 rinthe ad te venio: spē: p̄siliū: atq3 salutē iā hēo
 Ex teq3 ex p̄to mūdānū statū scire cupio: vt qđ
 corinthe penetralib' ymis dilecte de d̄ceptorio
 ais statū mūdānario. Tā claro atq3 venusto ve-
 re qđ splendes amore. Apud me vt tua diuertere
 re volueris vestigia. An ne seclī vana vidisti?

Capitū quartū.

Corinthus.

Dura dirite vidi lōgeq3 pluribus obstu-
 pui. Quantis quibusue malis regio in-
 finia sit subfulta. Heccine mala etiam in par-
 naso bicipiti neminem sompnare posse dixi.
 Neq3 helicon boetie malorum congeries si in
 syrographo solo au notarentur calami stilo pos-
 set tollerare. Nam vt in sirra colebatur appollo

baculusq; in niso. Sic fere oim rerū destructiua
iniquitas nūc in quolib; humano. *Virg?* Sic
profecto mi corinthe/in dies pre nimio nostra
sunt corda sepulta dāpno. *Corinthus.* Tellus
tota mūdānis: certe iacet odiosa p; tis. *B.* Fa
cinoz inuētor: vtinā rabidis/cū esse cepit obrui
tus fuisset aquis. Sicq; etiā temistoclem. *Uñ*
mala nō quererē. *L.* Pars hoim plurimavicijs
gaudet: incūctāterq; facinorib; heret. *Quotq;*
capitū viuūt totidē varia: ⁊ longe plura/huma
norū ponant vicia. *Et prōptissim?* certe quisq;
ē dicere/q; facere. *B.* Sicpfecto admodū pau
ci facto agūt/q; vbo pmittūt. *Atq; iā video* *Nullū*
q; a deo fuit difficile sicut nūc sathirā in plebes
nō scribere. *L.* Equidē mi dirite plenior nulla
a mūdi inicio facinoz vt reoz vīguit copia. *B.*
Item qui sunt q; cupiūt honoz culmina digni
tatūq; fastigia. *L.* Doctus ⁊ ignauus/ex equo
appetūt illa. *Nullusq; hac tēpestare ad benefi*
cioz fastigia attingit/nisi qui bello enseq; ferit.

Egny

B. Propter hoc dolor hocque euo: etiam nec factis
nec verbis ullus pudor. **L.** Certe laudabilis nul-
lus rerum respicitur exitus. **B.** Plurimique ma-
li in dies bene merito suscipiuntur euentus. **L.**
Bona si qua eueniāt: hec quidē sūt ⁊ emanāt a
magna dī clemētia. **B.** Sic pfecto oīa dico pce-
dī nobisq; pie dari a sūma bōitate irrefragabili

Caplin. v.

Corinthus

Quam autē omne sapientie studiū vt sic
beniuolum alloquamur discipulum in
actione actiue vite. Et in speculatione contem-
platiue versetur. Socrates in actiua excelluisse:
Pythagoras vero magis cōtemplatiue instituisse
se memoratur. Et diuus plato vtrāq; iūgendo
profecisse laudatur. **B.** Humanus intellectus
casuris reb⁹ alioquin itēt⁹: q̄ corp⁹ dirigit: stu-
dio sapiētie minus intendit. **L.** Domesticis vel
quouis mō exteri⁹ negocijs q̄ sepe intendit: raro
cupiēdis in scientijs proficit. **B.** Licet optima
ars viuēdi: cupiditas sit adiscēdi. Qui hanc tñ
sectāt⁹ p pauci ī posti sedzino sūt notati. **L.** Bo

13
ciles tumq3 beniuoli clerici: quod alteru3 thalē
tum boni: honorādis magistris/deb3 apprecia
ri: licet sint multi. Ele tñ nauicule mētis inter
dum mutato sunt aliqui. Qui quadā sub tepi
ditate inberti plerūq3: in scolis dāpnosa atq3 re
cindenda garrulitate pleni: interdū ingratitudi
ne ppulsanda cōtamiati: hoc euo a p̄ceptorib3
volunt dogmatifari: 7 in eoz ignorantia volūt
respici: nulloq3 supportabili modo volunt cor
rigi. **B.** Adusarū tales vt bene meminim⁹ non
vendicabūt nun⁹ Quia omēs oportet esse cū
sathirico etiā inquiēte. Et nos manū ferule sub
duxim⁹. **L.** Sic raro profecto quis dogmatifa
tur. Quia sincera adiscendi voluntas fere ab oi
bus sequestrat. Et q̄q̄ scire naturaliter ab oi
bus volēte perypathetico desiderat: in scia tñ
7 virtute raro quis informat. Animā cultui di
uino deditā perpauci sciētij3 7 virtutib3 curant
informare. **B.** Equidē reuera. Potius em̄ dit
tamine prudētiali renitēte ad mala/q̄ ad bona
mens hūana est procliuā. Interdūq3 plurimo

est delibuta vicio. **L.** Maxime propter malum
senſeo dolēdū: ppterq; bonū ⁊ virtutē plurimū
gaudendū. **S.** Rationabiliter a philoſophis
dicebat. **Q**uis virtus ſua/habet in ſe premia: et
omne malum eſt ſibi pena. **L.** Hercle miroꝝ/mo-
do quo ad hec mala mēs hoīz iniqua ſe agitat:
alta premia perdit: eternaꝝ cruciamia ſubit: di-
uo inſuente theologo. **N**omētaneū eſt quod
delectat/eternūꝝ vero quod cruciat. **S.** Hec pia
miſſa faciamus parūꝝ colloquia: quoniaꝝ nos
premit altera cura.

Spiritus

Caplin. vi.

Expargere congruit fontes: exilerareq;
facies. **U**tq; aſſero eſt cū letitia pulchri-
or ois hō Accūti māducem? aſſatinq; bibam?
naꝝ alioꝝ ſum ire eſt opus. **L.** Et ſereri ⁊ bacco
in primis far modicum/spumāciaq; vina offero
Euax corinthe gaude gaude. **A**deſt menſa ci-
bariꝝ oigenis plena **S**almo: thelita: libica: pa-
ne: themeto: crathere: amphora: ydzia: exilerio
lance: ſinapio: heufragario: mauillomo: atroꝝ

tira: caseo: caupōeq; tosto: copiose refferta. Au
laq; superficio aureo: atq; euophoro argēteo
limpide pata. *L.* Et arbitror ista orbius rector
nobis pergrata dedit occia. *ffelix*q; meus: vn
de accessi sit aduētus. Utināq; nullus huc nūc
veniat exoticus. Quiū oppilio bozea cōcussus
vasto: non magis arridet in gaudilocio: q̃ ego
ipe bñ oppipari cupiēs nūc p̃fundo afficiat gau
dio. *S.* Multa lic; placeat sumpti mēsurā lei
Pluria tñ stomacho grata nō fit esca meo. Pro
fecto est facile paucos ṽetres pascere. *L.* Inter
dum esuriunt segnes: eduntq; audaces: rēpte
mus ergo fauces. *S.* Mensas strenue ⁊ splen
dide adornare id magis q̃ viroꝝ est mulier
bre officiū. *R*aro em̃ est homini expleto ciborū
saturatio: si honeste mulieris non sit faciei exile
leratio. *M*ulier est homini solaciū: nichilq; pre
carum a viro q̃ illa sit: iuste est extimandus. *L.*
*E*st profecto nephas: atq; lamentosum scelus
inique loqui de mulierib;. *S.* Illd genus ho
minum apud omēs debet esse precarum: quod

Cp b

totius salutis esse mediū: a deo fuit ordinatum
Quis dicet honorabiles mulieres plurimum sciē
tiarum inuentrices nō fuisse: vt in subleuatione
modoz significādi meminimus scripsisse. Pro
lixiori tēporis interuallo volente galieno corp⁹
muliebze in ytero formatur: z sic pre ceteris no
bilitat. *L.* Illius animus sic mediūssidius oīo
execatur: z ratione nimio impulsu exorbitatur
qui mulieres non veneratur. *B.* Hoc quoq; bo
nus michi videtur: vt quis comedat z bibat: in
steq; viuat: a populo diligatur: z pace fruatur.
L. Sic humanū corpus in roboze solidatur: z
in sanitate conseruat. *Ex* cibo quidē inordina
te sumpto peritos scdm nothosolitos hominū
corpora efficiuntur cacochymica. *B.* Licet natu
ra rebus minimis sit cōtēta: tamē assiduīs mise
rijs est refferta. *L.* *Q*portet etiam vt interdum
plerisq; laboribus sit dedita. vt vulgo fertur a
laborātibus bona habentur. *C*ausapibus no
stris igitur remotis eterne omnium rerū largito
ri dentur gratie. *B.* Absq; deo vt fateor null⁹
b

pficit i orbe labor. *L.* Iustissima decā ab ymnis
penetralibus deus diligit: q̄ oia q̄ nobis sūt ne
cessaria sua ineffabili bonitate largitur

*C*aplin. viij.

*S*piritus.

Utrum em̄ uero michi in dies magis: at
q̄ magis animus erga te accendit me?
Perlepe em̄ de te dū existimo: cuꝫ secreto amore
tūmq̄ suauī colloquio ad sydera palmas eua
gito. *L.* Sic sepe numero de te cōsidero citiꝫ q̄
mea intingant pabula labra. *S.* Quid tā lau
dabile: tāq̄ honestum in oīm aīos est receptuꝫ:
q̄ sagacem: tūq̄ fidelē hēre cōsortē. Atqui nul
la vetustatis tēporis intermissio nostri amoris
feruētē posset irrūpere familiaritatē. *L.* Adō
tana trāsuolitani rēotissimāq̄ climata circūui
tātū amoris thalentum nusq̄ inueni. Iffestinan
ter propulsandus ē hostis qui amicitie thalēto
nocere cupit. *S.* Subitoq̄ perit qui bonū ho
minem fallere querit. *L.* Odioq̄ intenso ē pro
sequēdus qui nullū prosequi curat amorē. *S.*
Inhērsq̄ dicendus qui nulla in arte optādā

cupit pfectionem. **L.** Profecto cursu velocissi-
mo acquirēda est hoīs pfectio. **B.** Nunq̃ pfe-
ctionis hō gaudet autoramēto nisi semp primi-
tus deo seruire pro p̃cipuo sit ei thalēto. **L.** Si
cut lēte gradiē q̃ magna onust⁹ ē sarcina: sic nū-
q̃ pueit ad scie apicē: nec ṽtutū acūmē q̃ se ab ini-
qua nō vult cohibere malicia. Ante noticiā ve-
ro fructuose grāmatice oīm aliarū sciarū obscura-
tur cognitio. Idcirco p̃rio planete p̃paf bene-
merito: nichilq; deterius ī scolasticis ē reptum
Si q̃dlibet ydioma p̃phanū: latio ṽbo rigido
sub noīe obseruāde ferulo studiose nō sit expli-
catū. Quid em̃ ineptius ī scolastico ē deptum
vt si ī effugiēdo ludo ṽl iniquo ī ocio a p̃cepto-
re p̃piatur. Quaq; infixa p̃teruitate alienos sal-
tē si tramites nō repēte assequat̃. **B.** Honore
quidē oēs sunt psequēdi q̃ sciarū thalēta intīme
amant. **L.** Illos nēpe amo qui litterarū monu-
mentis sep̃formitant. **B.** Plurimū honoris at-
q; venustat̃ ē clericis accurate vacare sciētīis: iu-
stisq; d̃causis cū doct̃ p̃ceptorib⁹ d̃bēt p̃cūctari
b ij

L. Codices peritiles magna cum opera segnicie cli-
peo diligētie ppulsata debēt hēre quib⁹ possint
dogmatifari in v̄tute **E**t quia iusticia inter cete-
ras v̄tutes maxie preciosa ē appellata: ideo q̄
est observator illi⁹ mltō oim ē fortunatissimus
S. Ista ppulchra credo dōa: parq; iniq; silia
L. Studio q̄ vigilanter adheret. silio pollet:
tūq; ai magnitudie floret. **S.** Nō inmerito talis
dicit⁹ vir egregie laudis: hocq; mō suū null⁹ di-
citur tps cōterere incassum. Noticia q̄dē artius
liberaliū ē rōnalisatē ornamētū. **L.** Scie thalē
tū nō segni pposito: s; corde aioso ab oib⁹ appe-
taf Allepidaq; ignorātia ab scolastico sit elimi-
nata: nutu igif toto scia appetaf: quia rō rōabi-
lis sp ad optia deprecaf. **S.** Sicut. nichil p̄ca-
rius q̄ bonis ⁊ beniuolis scholarib⁹ iūgi a magi-
stris pōt appeti: sic nichil peius q̄ quorūdā sco-
lariū inundati pternitati associari. **L.** Licet per
mlti bonitat; thalēto laudabili fruatur: plures
etiā intrinceca iniq̄tate replent⁹: qui obfuandis
magistralib⁹ p̄ceptis si nolint obtēpari admoni-

tionibusque nullis suis: non recindant mores feli-
 tos: cacethesque iordiatos: precipiente viro graui.
 ab aliorum illustrium beniuolorum portio volente seue-
 rino. Quod primum nullo etiam rogatu admissio debent
 abdicari: ut sic rebelles ab ariopago ut indecori
 dicated: officioque sardonico se iungant. Vel nemo
 vel duo huius forte istud audiatur. verumtamen calidum nescio
 ponere sume: quod de testibus blissimum dico: si miratur homo
 notabilem fedaret dignitatem. Talique iusta: iherites
 apud tales utendum est trutina. Solerter a beniuolis
 reuerentia: qualitate personarum intellecta omnibus deco-
 re est danda. **B.** Idque precise clericis omnibus est cauendum
 ne ab eis etiam impudicum geratur vestimentum. **L.** Si quod
 de id supermodum est scolasticis absurdum: et hominibus qui
 busdam alijs: quod non audeo dicere de presbiteris
B. Quod de homines vocaciones iuxta suas: ho-
 nestas debent gerere togas. **L.** Illa vestis deceter
 induitur: quod nec in humum pertrahitur: nec in puluerem de-
 missa pedibus calcatur. Si quod de multum scolasticis:
 diuisque presbiteris est ieptum: cesaries gerere intorsas
 vestesque sic deferre alatas. **B.** Dimperfecto ten

poze illoꝝ vestimenta debēt esse cādida. Et alio
rum oīm bonū exemplar illoꝝ honesta debet es
se vita. *L.* Que animi rabies: si sacri hoies mū
danis inexplētis cupitatibus: tūq; sordidis vo
luptatib⁹ se imisseāt. neq; solū illas dec; hec face
re: sed etiā ista e nullo existimāda sunt stomacho
D. Spe aut ifixa pmo uēdi ad altiora: post di
cretū t̄p̄is lapsus scolasticus petat iuriū studia:
vt in maioribus facultatibus vendicet auctora
mēta. Illā dat galien⁹ opes: ⁊ sactio iustiniana
ex alijs paleas: sed ex his collige grana. *L.* Si
quis velit gradiri ad studia: nō modica op⁹ ē illi
pecunia: ⁊ sic efficiē vir perit⁹: tū eximi⁹: tū pre
clarus: tūq; vt reor reipublice gubernator. Ve
ritatē vero cā in mediū efferant aristotelis vba
hoies rōne ⁊ intellectu vigentes alioꝝ dñt esse
dñi ⁊ rectores. Qz q̄ sint p̄tinuū amatores sciaz
id gen⁹ hoiz ē maxie rarū. Et si p̄uo t̄p̄is iterual
lo litterature accideāt: subito palato yato: cellu
lis mēt̄ minervā totā ip̄rimere putāt. Atheniē
sis philosoph⁹ socrates mirabilis castitate ⁊ iu

sticia totiusq; virtutū excellētia remotissimas: vt
in tusculanis Tullius fere toto suo tpe plustra
uit oras. Ad acquirendā sciām: ita vt v̄tutum
erogaz hēret preheminētiā. **B.** Certe nō hūa
ni est ingenij q̄ valde sunt difficilia repente aīo
cōpleti: modico nāq; ore null' pōt illa apprehē
dere. Que eīm magna egēt explanatiōe diffici
le ē: vt breui pprehendatur s̄mone. **L.** Paz sco
lariū pficiūt: partim domesticis negocijs vel in
terdū inhertib' occupatiōib' dediti discere desi
stūt. **B.** Qui v̄o ingrant' auxilio se cordiutime
offerūt. Sepenūero hī pficiūt: neq; tps incas
sum cōterūt. **L.** Qui studio accurate adherebit
nō solū auctoritate pollebit: sed etiā v̄tute flore
bit. **B.** Si studiū laborē tirūcul' zelaret: z illi'
valorē sciret: noctes insōpnes p̄trāsiret. Et i ta
li tirunculo vere tm̄ esset doctrine: q̄tū i doctis
simo debet esse viro. **L.** Id plurimū edepol ē di
ligēdū: vt in etate tenera: hominū magis docī
lia precordia morib' z scientijs tūc sint ibuta:
q; non paz: sed plurimū est iuuenem ab ineūte

etate laudabiliores mores adiscere. **B** Sic me
diuiffidi? suis i teneris anis barbaria explodenda
dz iuuenis irriguo smone: falceq3 graui: castra
metrari. Apd oēs vt pspicida atq3 docti loqa:
sua erudet vba: semp obfuata mox laudabiliū
obfuatia. **L**. Vasto parētes afficiunt gaudio:
nō solū se liberi optādā pfitētur scia3. Verūetiā
si in eoz liberis sit bonoz mox: z honoris tha
lenti: apud eos saltē: precipua: z laudabilis ob
seruatio. **B**. Mox laudabiliū venustate clerici
sunt pollentes: qñ more discreto apud oēs sunt
reuerētes. **L**. Frontes cōcine affines spgūt qñ
sui cōsanguinei studio sapientie incumbūt. **B**.
Qui in studiū labore sunt p̄tinui: plerūq3 sūt vir
tute pleni. **L**. Umbratilib' q3 argutijs clerici: si
archiscolaris fuerit assistentia: vt in alieno p̄clu
sionū p̄flictu sint expti: sepenūero sua: extrenue
p̄pbare dñt igenia. **D**. Interarguēdū duos au
diui viros sup̄modus doctos. illozq3 loq̄la reso
nabat nō alit̄ q̄ cordaz resonātia. **L** Eqdē diri
te sicut melodiā cythara: sic dīfti sua iūgūt vba

7 pluribus interdum donatur honoribus. Homo
mines enim sciaz expertes apud quascumque natio-
nes dicuntur iheres. **B.** Scolari cupido ut disce-
re valeat opere precium est: ut vero fontibus musaz
irrigato suffragari cupiat: nam quem admodum esu-
riente dulcis cibus: sic studij amor homines delectat
L. Sed qui externis negociis multum vagatur raro
perfecte in scie thesauro informat. **B.** Lerte op-
time hereditates a patribus filiis dantur: quam illorum
intellectus sciaz thelento dicitur. **L.** Sicut lilium
exclarescit inter flores: sic inter terrigenas vir do-
ctus emittit candores. Tantis de illo arbitror
esse ad ethera clamor: quam boreas cum trahitur montes
excelsi rupibus incubuit piniferi. **I.** Itemque vastus
eccho ad sidera sonat: velud si rursus in ardua
silue frondifluentes rediret ethera. **H.** aud alia de
viro scia predito in labris gentium rutilans natat fa-
ma. Non potest res publica esse bona: nisi optima vi-
uendi sit disciplina. **B.** Bona est ergo opera ut quam-
cumque eruditus sit in illa. **I.** Is enim in una quaque re bene
indicat si in illa eruditus existat. **L.** Inteso siquidem

aiō expostulāde sūt artiū facultates: vt nō solū
v̄tutes: verū etiā iusti cōsequātur honores. lbo
nos em̄ alit artes ⁊ glia incēdim⁹ studia. d. hōi
iuueni ē volūtas leta siml' cupida ⁊ amica: anis
q3 virentib⁹ nō torpori: sed studioso occio d3 eē
dedita. c. S3 tēpustula pfecto sentio venīre fu-
tura i qb⁹ negliget oīs doctria. d. lboi hñti do-
ctrinā ⁊ v̄tutē: difficile ē agere ptra rōes: nā v̄t⁹
fm perypatheticū ē dispositō pfecti ad optimū
Virtusq3 nulla d3 p̄amari discordia: p̄cordia
pue res oriūf: discordia maxie labūf: v̄t⁹ que
lib3 ē vidua quā nō fuit paciētia. c. v̄tutē po-
suere di3 rōni suadere parādā aspera ē ⁊ p̄mū: s3
ybi culmīa tāget aiūs nō erubescat: nā fiet mol-
lis q̄ dura pri⁹ erat. d. Op̄ari iḡr q̄ voluerit p v̄-
tutē vt sciaz hēat cognitionē sedatas p̄plures
op3 pri⁹ eē passiōes: q̄a volēte perypathetico.
Act⁹ actiuoz sūt i passiēte bñ disposito. passio-
nib⁹ iḡr supplataf facile hētur cognitio v̄itatis
Effugiēdo tñ totius vicij labē: nā opa q̄ fiunt
extra caritatem nō prosunt ad aīe salutem.

A Speritas sed interdum rerū nocumen-
 ta dat humanūq; intellectum aduer-
 sa fortūa perturbat. **B.** Quid inq; heccine ais
 quia volente medico: dū ele mēta turbāf: turba-
 tur hō: si aut leta sint: z letus pmanet hō. **B.** *Uz*
 em̄ alterant̄ subiecta que in eis sunt etiā alterā-
 tur accidentia. **L.** Presertim illa quibus infelix
 est fortuna. *Que meo in animo sint sita dicere*
optavi plura: sed heu quia rubor interdum non
sinit euodare votū. **B.** *Adi dilecte corinthe ci-*
pio in oib? v̄e voluntati tue morē gerere. Exa-
cedo festina p optata tui amoris noscā insignia
Nū scis q sermone placet taciturna silētia vitet
Michil em̄ est quin facerem quod tibi collibere
putarē. Multa habeo: etiam plurima altitonā
tis gratia possideo. Neq; ut bias qui in nume-
ro sapientum grecorum connumeratus est sep-
tenario q sic aiebat. Dia mea mecū porto: oia
pfecto q possideo cordiutē tue volūtati offero
B. *vbiq; tu? L.* Instāter supplico: teq; obnixe

rogo: quatenus quingentos michi cōprestes
aureos. **B.** Perlibenter ipse tua exequar iussa.
Edepol adsit michi verna qui perplura albo la
pillo auri numeret thalenta: meroꝝ oim sic de
lebo impulsus. **Q**uantum prima etas aurea de
qua i methamorphosi fuerit p̄ciosa numi tuo cō
plecteris aio. **S**ua sponte tumq; sine lege rectū
colebat vindice nullo: nullosq; gentiū tumult?
Dabat amphitricis litt?: neq; fulna nozat vel
lera. **T**ogas nec tyrio colorare veneno: propter
equitatē dictū iniqua null? nouerat mūera. **L.**
Hac ferrea etate mi dirite ali? populivsus **D**at
z affert perplura comoda munus. **I**us legesq;
suo hominū vicio equidē destruit ingenio. **C**a
suras ob diuicias furit oē genus hoim **L**onga
q; esset mora dicere: q̄tus nocte sit vbiq; reptū
Ingentes diuitie nobis fuerūt lege nature: exi
guoq; limite cepti hoc statu vltimo modico ir
rorantur nobis circino. **B.** **I**s tñ magis diui
cijs dicif frui: qui iusta ratione ppter deū dicit
illas oio contēni. **L.** hoim desideria sepenūero

Cxxi

a diltamine prudentiali exorbitata sunt fere in
finita: et ex falsa et insipida opinione puenientia. **B**
Medicitate et nimias diuitias ipse ego non op-
to. Sed tamen quod meo sunt necessaria victui honesto
Loe omnibus sit quod diues nascatur nemo. **T**amen nequis-
simum est nos a prepato bene audio distrahi diuitia-
rum contubernio. **L**. Paupertas depressa: cupiens ve-
nire ad ardua: dulcis colloquio existat. Adula-
toris officio careat: ad salutandum sit pna. Ad lo-
quendum tarda: omnibus administrari sit propria. In
sermone semper vera: fidelis etiam atque integra.
Multum enim id preclarum est in homine: ut integer sit ver-
bo simul et mente. Et sic inter terrigenas facile uti-
tur opus fertilitate. **B**. Sicut proprii corporis op-
tata est salubritas. Sic regionum omnium desideranda
est fertilitas. **L** Sic deo volente mihi dirite optima
nunc vtor rebus prosperitate. Quingentos quos mi-
hi accomodasti aureos: nunc tibi reddo. Et quod
valeo humiliter gratias exsoluo. Magna enim est
tuorum erga me magnitudo meritorum. Ingentique
afficio gaudio: quod multum illustri et excelso in plu-

rimoꝝ aspectu ciuiū. Tua nō par rutilās ī vtu-
te ⁊ scīa sīt sita fama: q̄ ad me nō vario fīnōe sꝫ
oīꝫ voce vna fert̃ clarīssīma. ¶ **¶** La. ix.

Dignior est cunctis opibus sapientia. et quod
desideratur huic non valet comparari omnia. *L.* Sa-
pientiam atque doctrinam stulti despiciunt: sed illam ar-
tes metunt et diligunt. *B.* Homo versutus celat scias
et cor insipientium provocat stultitiam: et virtutem cupit
nullam. *L.* Nileniter philosophi de virtute sunt
locuti: sed quae eadem sectentur sunt admodum pauci. *B.*
Per vigentium ad illam nanciscendum in gymnasiis ver-
satissimus: sed nondum aperta feci. *L.* mens humana
circa ea quae sunt divina: cum verborum emphasi et ener-
gia: studiose debet versari: quia illa animo complecti est
inter rosas balneari. *B.* Cognitio que habetur
de substantia separata est plurimum optanda:
illa etiam potissime desideratur. *Q*uia ex docto-
re subtili circa ea quae sunt nobilissima versatur. *L.*
Quantumcumque ut theologus inquit: mens no-
stra ad cognitionem dei profecerit: non ad id quod
ipse est: sed ad illud quod sub ipso est solum attingit

C 807

D. Circa frequēs gymnasium sapientie incun-
ctanter hominum debent euigilare cure. Nam
qui scientijs informantur tanq̃ dominus vene-
rantur. **L.** Et licet multi studeant tñ admodū
pauci condigne remunerare curāt. Inquiēte iu-
venale satirico. nosce volunt oēs: mercedē sol-
uere nemo. **D.** Equidē rara habetur merces cō-
digna. Id tamen pulchrum: preclarum: pium:
atq; honestū: dico: quas didiscimus sententias
scolasticis ostendere corde animoso. Nichilq;
pulchrius mente sincere: q̃ veritatis studio in-
cumbere. **L.** ffalsitatem qui predicat: veritates
sibi nouercam putat. Sed hoc euo nostro diuī-
ne loquitur qui a nullo reprehenditur. **D.** Cer-
te studia emulorum sunt in assignanda detra-
ctione bonorum. Quia iniquorum scelera semp
īpediūt bonoz acta. Plurimū iuuenib⁹ reputo
honori. fflore iuuentutis durante assidue ⁊ dili-
gēter fontibus ⁊ flumijs sciaz. **L.** Nichil certe
tā difficile: quin priuādo actente fiat pbabile
D. Nichil enim est qđ non expugnet operatio
c ij

cōtinua: intenta ⁊ diligens cura. *L.* In oīm di-
sciplina artis p̄ceptio ē infirma: nisi exercitatio-
nis assiduitate cōprobet̄ summe continua. *B.*
Nō em̄ in se parū fructus habet adiscēdi copia
animus dū mō hūan⁹ recta gubernet̄ modera-
tione ⁊ iusta cōscientia. Nichilq; totius scie ac-
quisitio d; esse reputata: si conscientia: tūq; pre-
cise oīs generosa fidelitas: non sit semp in oī fo-
ro observata. Quod em̄ nō est legitime emptū
nō ē iuste possessum. *L.* Profecto a mult; haud
par iniquū ferē obprobriū. Nam plerūq; hoīes
scia predictū predicāt stolidū. Ut quid tā stollī-
da: tāq; scabrosa in labris hoī: scie ⁊ virtut; ini-
micoī notat sententia. Incōsultum vulgus et
stultus quid de scia sentis. Scia ē ⁊ est dux vite
mirabilis: virtutū ornatric; vicioī expugnatric;
curaz remotio: ad meritū eterne beatitudinis se
extēdit. Accertū ergo vulg⁹: quare sic subiectū
illius ceterēnit. Ad hūc cūne rez finē iā venimus.
Et id qđ est hūani subiecti rutilās dēcoratio: sit
apud inhertes explodēda derisio. Num oēs vi

Cicero

ri scientīfici: vt cicero ait: venerari debēt vt dñi.
Tale innobile vulgus duo socrat̃ precepta sapi
entie mēti imprimat. Vnū vt taceat: aliud vt lo
qui discat. Sapiētiē hōis ē agere q̃ sūt optia
z loqui q̃ sunt pauca. Inter populares vir scia
irrigatus: haud aliter colitur. Est nempe talis
qualis fugifero arbor sublimis stat i agro: one
re fixa suo: effundens fructus multos: z yberes
per aera ramos: ab omnibus meantibus illa co
litur sola. Sic nempe iuuenis egregie intellige:
nam ab omnibus hōibus sic colūtur viri sapiē
tia p̃diti. Quāto igit̃ intenso scholaris studere
debet aīo: vt si ad dei sacra post longū tēporis
impulsum promoueatur numina. Ne ignarus
et contabescens ab ordine destituatur: sicq̃ do
lens ad lares proprios reuertatur. **B.** Facilius
esset nō fungī sacerdotio: q̃ semper nimio igno
rātie onerari iugo. **L.** Meli⁹ esset em̃seruire dō
officio i mīori: q̃ multū indigne ardua petere z
postea cruciari. Sacerdotiū vita haud alia d̃z eē
sicut via celi latea: q̃ a deocrito z ab anaxagora
c iij

vocat galatia: in noctu hominum directiva. Et si-
cut philosopho inquiete: omnia astra lumen accipit
a sole. Sic exemplar bone vite: a divinis flaminibus
deus exire. Sed heu quod secundum philosophos: si terra in-
ter nos et solem diametraliter interponatur: eclipsis
generatur. Sic etiam si terrenitatis aviditate tenean-
tur illorum et multorum humanorum mentes cupide eccli-
psantur. Sed sicut stelle poli antartici appropin-
quantes ceteris sunt perfectiores. Sic sacerdotes
erogant virtutum candore nitentes apud omnes debent esse
prefulgentiores. **B.** Mirum in modum igitur apud
populares: est perpetua deorum sacerdotum preceptio
iniqua. **L.** Tanti divini officii ignarus si sciret illo-
rum vestigia: benemerito sequeretur capite nudato
Deorum platonum recta voluntate est obsequanda prece-
ptio: apudque illos eximia deus esse honoris exhibitio.

Capitulum. x.

Corinthi.

Quam summo igitur honore scolastici
apud preceptores debent prefulgere: magistro-
rum benivolentia semper ab omnibus scolasticis est appetenda
At sic aiose doceant: in eorumque auctoramentum accu-

rate procedāt: vt ad pfectionē magisterij vsq; p
ducāt. Et sic cū tales beniuoli in viros euaserit
doctos: arrogātie semp eliminata labe: i lauda
biliū mltiplicitate morū polleant. Suosq; sub
ditos moneāt in primis: vt deo z scīs seruiant
Quib; legales existāt: modūq; docēdi erga pue
ros hēant. Hoc idē non par pfigui h;: nā sicut
in oī qd ē modū ponere pdest: sic absq; mō de
perdit oīe qd est. Nichil em amabili;: q; mo
rū associatio bonorū. Semp igi; adolescentib;
precipiāt: vt in oī laudabili virtute: atq; morū
venustate clareāt. Si aut p receptores gradua
ti existāt cū graduat; solū precise arguāt. Hoī
cateruas: tūq; publica interarguēdū aufugiāt
spectacula. Et si quouis mō dignis a viris: z p
sertim graduatis: aliquid incongrui prosilierit
pportionem q;: vt interdū fieri solet: quis nū
obseruarit: nullus tam inhertissima temeritate
vtatur: vt aliquis horum: ab eo redarguatur:
atqui hic sermo est verus: uandoq; bonus do
mitat homerus. Simplex scholaris aut vt alios

doceat non debet legere: nec cathedre doctorali
preesse. **B.** Id tamen plurimum est utile: ut lo
cis in aliquibus lecture solertibus statuantur: scolari
bus non solum ut doceant: sed ut iterlegendum se assuefa
ciant et adiscant. nam discere si cupis doceas sic
ipse doceris: studio namque tali tibi proficis acque
sodali. In facultate tamen ydonei honorabili
ter vendicata licentia non debet impediri. **L.** Ma
gister igitur ydoneus sit in docendo. nam pluri
mum prodest docentium cordialis affectio. **Q**ue pre
cium idcirco est: ut habeat peritiam docendi: facundiam
dicendi: subtilitatem interpretandi: energiam dis
serendi. modumque tradendi. Subvenienteque paupor
um cathedrales ecclesie: ut scientia predictus
pauperes gratis doceat: de beneficio debet ydo
neo providere magistro. Precipiente etiam de
metina precie precepi non debent spiritualia: nec illa
que ad instar spiritualium: ut docendi licentia sunt
similia. Ut omnes ergo tyrones ferventibus pos
sint dogmatizari pro licentia docendi: ut per
illustria precipiunt iura. Nichil debet exigi

vel promitti et exactum debet restitui. **B.** Vir illu-
stris igitur si doctus non sit: bonum eruditores habeat
ut demum sapiens fiat. Nam ille sciam amat: qui ve-
re scire opera accurate confirmat. Nullus cibi dulci-
or esse dicitur oris humano: quam intellectui veritatis cogni-
tio. **L.** Illorum iuvenum reprobanda est vita: quo-
rum occupatio est iniqua. **B.** Nil laudabilius iu-
venute studiosa: nihilque vituperabilius iuvenute in-
berti: et stulta. **L.** Ex salomone sacra in biblia.
Oris stultitia in collo iuvenum est alligata. Præ-
igitur clavis sapientie est amor docentium. Secunda vero
sollicitudo: iuncta tamen benivolentia studentium. Pari-
que ille possidet qui scientia et virtute caret. **B.** Ad ines-
tabilem sapientiam nulla melior est via: quam hominis vita
virtuosa. **L.** Pulcherrimum id dico accurate va-
care studio: quia mentes nostras non divitiis sed sa-
pientie gymnasio a cupiditatibus potest esse libera
B. Reuera corinthe studium sapientie prebet pa-
bulum anime. **L.** Vasta in scientiis omnibus est obscu-
ritas: in nostrisque animis ceterica infirmitas. **B.**
Qui igitur sapiens fieri cupit tollat delicta: qui

deū offēdit. *L.* Docētisq; et docti feruēt mutua
cōcordia sit. *S.* Sicut officiū didascaloz ē cor
diutime docere: sic et bonoz discipuloz dociles
se cōtinue prebere: scolastica iura venusta: egre
gij rectores debent obseruare. Et frequenter ar
tiū liberaliū principia in mediū debēt eructare.
Mā volente philosophoz p̄cipe. P̄cipia sūt
minia in quātitate: maxia vero in v̄tute. *L.* Et
aūt archiscolaris. artice neophitos doceat expe
dit vt illoz saltē aliquātulū cōplexione cognita
Illosq; interdū humaniter in defectib⁹ suppo
tādo decēti cū idustria: vt docēdi modū putilē
exquirat. *S.* Discipulū aūt p̄ficere nō est p̄sen
taneū: neq; facile: si suū presumat flagiciose. in
quoquā preceptorem redarguere. *L.* Sincera
profecto cum beniuolentia: a discipulo suscipiē
da est rabi doctrina. Et iuuenum tenera subie
cta semper comitata ensebīa sint eucratica. tum
q; illa eroicis in v̄tutibus decenter efficiantur
ysoperimetra. *S.* Idq; plurimū profecto ha
beret vtilitatis. Et illa que in ariopago inter

docēdū precise erūpūnt: vtilia modo pcure pu
tūli assidue: obfūādo calami stilo. Quia littera
manet: et vox audita perit: assidue essent com
mendata. Ratio enim dat scientiam: sed aucto
ritas consolidat illam. Corinthus. Et si nubi
la superveniat fortuna: tum si suis ut ante quis
non sit potius delicijs. Tolleret iocūde omnia
fortune tela in animo vultu sereno. Virgilius.
Conuenit vulgus hostiles fortune dapiliter fer
re iniq3. Et de futuris spes ad deum lata quo
quomodo res secunde perpere enatēt semper sit
solida. Nam grata superveniet forte: que non
sperabitur hora. Quid aliud in medium tropo
logice celebriterq3 affert illa architetonica theo
logalis sententia. Qd in paradiso terrestri erat
quattuor fluvij irrigātes: phison: geon: tigris:
et eufrates. S. Nil aliud prerteq3 rōnalis aia:
q̄tuor v̄tutib? cardinalib? accidue d3 eē irrigata

S. Quid igitur inter humanas occupationes de/
lectabilius quam scias lugubriter meditari: avicijs
subito distrahi. Artibus et virtutibus diserte illustra-
ri: et circa celestia iugiter contemplari. Quametsi scola-
rum egregij rectores sententias graves atque um-
bratiles interdum iuuenibus legant. Exoro ut satis
familiari sermone ostendant. Enigmata dilucidandi
enucleatione habita: lipide dissolvant. Inter-
dum aliqua more atheniensium nova: scholaribus meri-
to cupidis legant. Illa est quae cunctarum novitas ca-
rissima rerum. Ut sic preceptores apud omnes bonita-
te laudabiles insignibus polleant virtutibus. A
pauperibusque puncto caritatis stimulatibene sco-
lastica bravia attrahant. Ne interdum pauperes
scolastici: quod valde est absurdum: propter ea sint
anathemasati renitentibusque parentibus discere de-
sistant. Sicque toto tempore evo tristitia contabescant
Sed apud egenos pietate delinuti existimant do-
num scire: a summo descendisse cardine. Quod quantum de-
ricis: simul et magistris est putile severini magno
notatu digna: tumque aurea documenta semper

Carbon
mēti imprimere: certisq; tēporibus eodem vo-
lente seuerino ē vtīle hūano ingenio se honestis
parūper immisſere ſpacijs. *S.* Semp eñ amat
gaudia: atq; ludica inuētus placida. *L.* Sta-
tim ſed ſubſannator iniquus: in te erit forte bal-
ba de nare locutus. Illūq; pteruū etiā igneo re-
ſpicias ſydere obliquo. *S.* Neq; d iniquo vnq;
curandū eſt viro. Sicut a fiſco ſordibus pleno
exeunt nulla niſi vilia: ſic a ſubiecto iniquo ſepe
nūero erūpūnt verba iniqua. Pati tñ licet raro
ludos tumq; iterdum: licet paz ſtulticiā homi-
num: homini aliquando ſit oportunū. Quia z
cum ſtollido ſtollidus: z cū dolci dulciſvt agn?
Prudentiali tamen dictamine facile. hō reſiſtit
ſtultie. Num loquax illepide cupidinibus ho-
neſtum ſtatuit: natura modum. *L.* Proſecto vi-
cijs nemo ſine naſcitur: optimuſq; ille eſt q̄ mi-
nimis vrgetur. *S.* Honestate igitur ſemper ob-
ſeruata hominibus cum generoſis honeſtis in
ſpacijs ſua pmollire pñt interdū hoies ingenia
Inquiēte limpido ſapiētie ſophologio. Inter
o

humana studia interponēda sunt gaudia. Rō
neq; alia oīs lud⁹ phibit⁹ ē euitād⁹. *L.* Et qd
taxilloꝝ ludus tā ineptus: atq; execrabilis: sic
fere oībus ē cōis. Nunquid d̄ icō subtili veste pur
purea xpī recordat⁹. Num de reproboꝝ iudeo
rum derisione memorat⁹. A deo mēs multoꝝ
sit in illo prohibito ludo execatur. Et tūc cristi
redēptoris nrī pijsimi: q̄uis crudelissima tñ a
nobis pie memorabilissima sanctissima passio
ab eoꝝ penitus obfuscato excidat animo.

Capitulum. xj.

Viri.

Ubi diuini q̄ erit deuotus obseruator
a deo diligeť qui incommutabilis oīm
orbiū est rector. *L.* Perpetue gaudere d̄s q̄ nul
la labe notat⁹: ⁊ vtrūq; titulo fulget. *S.* Qui p
petuo vult viuere: deū q̄ ē in celis indesignenter
d̄s timere. Hoc idē diui vbi enūciatores popu
larioꝝ vicioꝝ extirpatores magna digni apud
oēs veneratione: hūane gēti habent predicare.
L. Sed vbi nunc paupertas religiosa: nullis for
tune bonis cupida. Vbi vbi multorum obser

Capitulum
uāda obediētia. Ut pplus credit illa euolare ce-
pit ad celestia. **B.** Preciosa ē sacri vbi p̄dicatio
plurimūq; ihertissima illi cōtēptio. **L.** Verbū
libēter audire diuinū ē altez p̄destinationis si-
gnū. Ipsaq; p̄destinatio ē p̄ordiatio fa-
cta p̄ volūtātē diuinā creature rōnalis ad grāz
z gl̄iam. **B.** Sicut em̄ corp' humanum nō pōt
vivere sine terreno cibo: sic nec spūalis aīma sine
dei vbo. In dei q; enarratōe nō sufficiūt oēs li-
gue. **L.** Atq; nō p̄cepto: s; dīno p̄silio vir deuo-
tus caduca derelicturus bōa inherti notat' amē-
tia. **B.** Mūdānaria sapiētia ap̄ d̄ deū magna
stultia. nā q̄ deū intīne diligit: oīa p̄ ipso p̄tem-
nit. **L.** Hoīs hoc i vno sita ē oīs sapia: vt. deū
perfecte diligit: reuerenterq; colat.

Capitulum. xij.

Spiritus.

Sapientia hominis foris prodeat nuga-
tor iniquus: quāvis illam despiciat. Co-
rinthus. Verde rusticorum nugatorum verbu-
la sunt magis eliminanda: q̄ meretricū blādilo-
q̄a sint effugienda. **B.** Quēcūq; hoīm facino-
d. ij

ra ad virtutem cōsequendā: dāt obiecta: sed ille
solus fere numerandus volente adamantino
poeta quē a tergo nulla pinxit siconia. *L.* Qui
malicijs delibutus fuerit: nō nisi nugari aude-
bit. *S.* Anim' malicijs ibutus: nunq̃ facile ca-
rebit iniquitatibus. *L.* Qui viro honestat' ad-
ornato iūgit: i oī loco splēdide suscipit: nulliq̃
bono z discreto d̃z eē grata truffatoꝝ vnio. *S.*
Veniem tales hoīes disertī atq̃ alertes dente
acuto debēt mordere plusq̃ gemino. *L.* Pro-
terui gētiū subsānatores mūdano dāt seculo dē-
tes vipereos: p iniquo semine natos: illd̃q̃ odio
sum viciū villicoꝝ negociū tenet: z id idē sancta
rusticitas h̃z. Hoc etem̃ est cauēdū: ne more nu-
gatorio carpat' alienū: hic mos illepīdus agene-
rat dolorē intrinsecus: ex quo interdū euitandū
psequit' latrocinū. *S.* Hocpterū viciū verep-
cedit ex hoīm iniqua cōtēplatōne. *L.* Edepol
hac labe iniqua pplures sunt notandī. Neq̃ q̃
rēdūvñ i linguas venerit hec sartago loquendi
Vivit' ne hoc pacto: vt nil nugari pudeat hoc

Cccc

euo: multis indies restantibus miseris concussio. **B**
intensiore certe odio persequi debent gentes humanorum pro
teruos subsannatores: quam mauseres stabrosos:
Vili et illicito semine conceptos. **L.** Ex hoc consi
et misero vicio multorum peccatorum contrahitur origo: de
quibus modicum loquimur contextu verborum bre
uissimo.

Caplin. xij.

Spiritus

Quia indies hominum magis: atque ma
gis crescit superbia. **L.** Propter genus infe
lix celestibus odiosum severus: atque flagiciosus.
Inter alios manere superbi contempnunt aquili
coque volatu: ad lune concavum scandere non possunt
B. Superbia cadunt magna: premuntur turgida.
Ergo tu quisquis ardue sublimaris effuga super
cilium: fragit deus omne. **L.** Quotumcumque superbus aliis
bonus existat: illum tamen omnibus odiosa superbia dam
pnat. **B.** Ex puulgata cristi sententia scandunt
cella humiles: precipitanturque feroces. **L.** Non solum
dirite rugienti leoni: verumetiam turgido superbo similis
est pavoni: qui cum suas criseas dilatat alas ve
ditur

hemēter supbit. Pedes autē ineptos cū respicit:
supbiā tūc hūiliare icipit. Dūq; cenose canit de
lirū sonū aeri emittit: sicq; vicinas auras poluit
Sic ē elatus q̄ ortū inopē nō respicit: dūq; deū
orat: psalmos atq; sydera tendit inaniter canit
B. Equidē qui hirsutā supbiā nō dimittit: fru
stra ante cristi aram preces fundit.

¶ Caplm. xiiij.

¶ Siritus.

Heu quid de rabido sentiendū auaricie
monstro. L. Heu dirite ceca hoīm aua
ricia: nulla est certe ratione frenata: ipsaq; oīno
hūanoꝝ suo tenet corda vinculo. B. Ah corin
the vbi illa etas preciosa: lexq; aurea in qua ho
minū bōa oīb? erāt cōia. L. Certe hoc euo mul
tum iniuste alieno vinitur brauiō. B. Et arbi
troꝝ ipsa tā iniqua oīm tenet īperiū. Propterq;
ipsam eternū pditur premium. B. Q effrenata
cupiditas: hoīm prodiga. optāde pacis emula
mater iniqua litiū: mater tera iurgioꝝ: tot cothi
die hūanos inter fratres nubilosa generas liti
gia. L. Concordia extra mundi terminos nexu

500e

indissolubili utque ipse videri litigatur: multique sic
ligatam viderunt. Ideo mihi dirite: humanis exi-
gentibus necessitatibus gentes humane iura quæ
dam sibi constituerunt. Idcirco observanda lex
omnibus datur: atque tenetur: ut sub iuris regu-
la homo limitetur. **S.** Principum avaricia ar-
ma concutit crepitantia. **E.** Aetheriorum benivo-
lentia: ob illam iam non est repta: nec socer a suo tur-
est genero. **L.** Immo quod est longe deterius: na-
tus ratione excecatus ante ordinatum vite pe-
riodum: patris ultimos expostulat annos. **S.**
Atque video hominum colla sepe prolixo torquen-
tur scripto: moreque isto interdum vivitur ex ra-
pto. **I.**heu doleo quia pauperum pietas hac re-
gione infima: tantis penalitatibus sic iacet op-
pressa. **L.** Atqui magnates qui oppima: tum-
que pingua vindicarunt beneficia: non tantum
suorum: sed basilice bonorum: hanc cecam furi-
entem fecerunt dispensatricem. **S.** Item perij
sic mediisfidius bona crucifigi tam ceca avidi-
tate non debent custodiri: sed si quid ultra con-

sentandū habitus: honestūq; victum superste
illud misericorditer pauperibus cristi debet elar
giri: sicq; frequens cotidiana: non manu vero
arcta placabilis helemosina mendicantibus: ce
terisq; egentibus est pie danda. *L.* Iuste auar
us amphitrici comparetur: que oēs beluas cō
tinet amplissimo limite ceptas. Sepe fluit ⁊ re
fluit: vitreosq; montes producit: neq; peccata
tenet littoza: cornua q̄uis noua p̄beat cinthia
⁊ licet carinas det auro reffertas. Mercatorū
frontes licet interdū faciat exilerare: licetq; ra
ro facies humiles maīora vela petere. Tamen
in abisso tam profunda hominibus securitas ē
nulla. Magis insatiabilis: atq; dubia est vo
luntas auarorū inexplata. Cui licet ad initium
succedant omnia: adhuc nulla videntur parta.
Sirius. Iffere omnes precipitans auaricia in
eterna pellit incendia. Etq; prudentius inquit
omne hominum genus illa rapit. *Corinthus.*
Non est vllum violentius terrarum viciū:
quod tantis fragibus etates mūdani inuoluat

populi: pluresq; vere ppter pūria: tūq; latroci-
nia dampnet gehenne. **L.** Recindatur ergo ab
oibus: tā dampnosum scelus. Alacriq; animo
bonis de suis ptes dū sua sunt heredes: incer-
tos nō spectādo ipis: viuetib; caritat; intuitu dēt
pauperib;. **B.** Parentū certe rara post mortem
cupidis heredibus est cura. **L.** Etā in agrico-
lis: tumq; in mācipijs: et seruis interdū rara fi-
delitas est repta. Veniet nēpe dies in qua dice-
tur: fronte nulla fides. **B.** Iheu quid de dāpna-
bili hoīs vīra. que a summo bono execrata mul-
torum alligat corpora. **L.** Jā iam loca ipsa te-
net infima: et ad eterna dementes feneratores
precipitantur incēdia. **B.** Bū ergo vīuit sillo-
gismo falsigrapho nullus etiā apprijs heredi-
b; plura sepe pmittētib; seducat. Adānu igiē
larga magisq; larga: ac si fieret ex cute nō pro-
pria: dei semper amore: pauperibus perseueran-
ter bonis de proprijs detur elemosina. **L.** Qui
perperam agit in proprijs: nunq; comedere ager
in alienis. **B.** Qui sibi semper est nequam: nul-

li bonus erit vnq̃. **L.** Raro fertur aliquis mor-
te improuisa spiritus exalasse: qui libenter ope-
ra misericordie voluit exercere.

Caplin. xv.

¶ Spiritus

Hetida atq; hircosa luxuria om̃q; salu
ti inimica: num plures decepit. **L.** Ju
venes atq; senes: illa obscena lubricitate trahit
B. Ut credo nullus nescit detestabilitatē illi
us. Nichilq; deo gratum venere contamina
tum. **L.** Scolaŕis bonus hanc fugiat: animo
q; ex toto diuus sacerdos illam aborreat. **B.**
Luxuria est bone fame prodiga: comesq; deli
buta: oculis vaga: voce languida: delitijs p̃di
ta multo r̃uq; interitus est cā. **L.** Luxuria nēpe
aīam interimit: famāq; cum corpe ledit. Quis
porco: nouorū fructuū etiā auido: lubricū luxu
riosum siml̃ē nō dixerit: seīpsum porco purita
te carenti siml̃imū reddit: feces sordidas porc
querit: in quibus se proluīt: ad aliquid inquīna
tum semper se imittit. Sic ⁊ lubricus voluptuo
sus primas segetes ymenis indecore cupit: stor

Cxxxv

taq; impudica querit: inūdas pellicus cloacas
appetitu inextinguibili petit Et interdum pol
lice indigno thozos in alienos: hostiorum limi
na infringendo fuit. Certe venus gente ex to
ta petit tri buta. Et vt paucis referam fere alli
gat oim stultiam: nulliq; nodos imposuit ipsa
suos. **B.** Perexiguū sibi bonū cupit: q̄ thesau
rū castitat; sic amittit. **L.** Et qd scubini magis
q; adulteri ab illegali lubricitate nolūt cohibe
ri. **B.** Sacramētū prio primis datū infringūt
famam propellūt: aiam anathemate poluūt: in
auernūq; dīciūt. **L.** Quib; ecclesiastica excōica
tio succedit timori. **B.** Hūanoz aurib; i maliz
cia obturatis subest admodū paucis. Plura in
iuste retinētur: resq; per multe indies depredā
tur. Sic p multa maxie metuēda audiunt ana
themata. **L.** Heu nullus vt reoz meminit: q̄tū
excōmunicatio oborrenda sit. Auctoritate em̄
et non hasta pugnat sancta mater ecclesia.

Herientes z rapidā **Ca. xvi.**
nullus in pectore diligit irā. **L.** Ad reoz

sanguinis accensus naturaliter lz illa sit magna
tñ ille predictus est alercia q̄ illaz oīno dimittit:
Haud alia vesania: bona propter terrena ira/
cū dus repente mor? certe ē notand?: vt gentius
armoz missa post terga frequēs sagitta: que in
prelio rūpit populoz agmina: iāiā vt rabiē ho
stiū ceperūt videre: adire bellū festināt. Et iāqz
rīguerūt come: aīoqz reuocato arma ministrant
Sic pfecto primo motu icōsulto iracū dus mo
uetur cursu inepto. Quz aut in bello ipia cornu
rauco intonuit tuba: iāiam quies populi rupta
Ensi? subito euaginat? alienos inuadūt cli
peos. Virtuteqz nō dispersa: nec languida: sed
multo fortius vnita cuspide armoz impia pro
pulsant aspera tela. Enseqz corrusco funereas
inter acies se promūt martīs impaccati sub spe
irrigatis vultibus se ponunt. Sicqz pededen
tim corruūt: seqz in cōflictu impio: dedūt. Quz
qz vili metu dirriguere: teneros recētī cruore: i/
maniter fedant vultus. Gelidosqz pauor allī
gat artus: sicqz patrie plebs aīr: populusqz ige/

C. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.

mit. Iben bellone augurio fatati iniquo: nā pri
mi semotus sumus armorum: plagaq; ista: ve
rillis plena. oibus est via: que tantoꝝ est plena
dolorum. Similiter cum preliantes implicabi
lem sunt videntes martem. Non risus: sed mul
tos erumpunt in pectore questus. Cumq; pila
suis: viderit minātia pilis: tūc ipsi omnino exi
stentes incerti: que tuta petant: et que metuen
da relinquant. Maximaq; ipsi concussi igna
uia dant fuge terga. *B.* Male concordēs vi
tree: de bonis fortune a felicitate sic exempti: ni
miaq; cupidine cecī. *L.* Non posset anim⁹ tan
tarum causam promere rerum. Num nostro in
quiente lucano. *S.* Fraternali maduerūt san
guine muri. Neq; vna in plaga malorum con
geries tantum est reperta. Sed vnde diliculo
exclarescit titan. Et nox vbi sua apte condit sy
dera. Atq; oppinoꝝ hominum scelus iniquum
abstringit cithiciū: glaciali frigore pōthūz. *B.*
Ira igitur semper fugiatur: patientia ab oib⁹
in aduersitatibus colatur. *D.* Minis enim tribu
e

latio patienter toleratur: si cristi passio ad me-
moriam sepe recolatur. Item multi sunt qui uir-
tutem ob iram humanis fratribus suam cohi-
bent loquelam. *L.* Temperat sapiens in tempo-
re motum: sed insipiens totum festinat funde-
re flatum. Locutionem igitur bene uolam sem-
per hanc: pacis vinculo ligatam. Adollificat
enim diram responsum mollius iram.

Caplin. xvij.

Spiritus

Gulap nullo hoc tempore abstrigitur
freno. *L.* Nullus ut olim glade fame dei
honore vult satiare. Exoptatque munera iuxta vi-
res quilibet bachica. Talisq; est gulosus qualis
lupus voracissimus: qui alpes exelsas: tumq;
ymas circuit. Qui plerumq; tantis non egens
pastibus: quatos insanis aggreditur morsibus
Ab omnibus cum videtur ut animal odiosum
declinat: a molosisq; depulsatur. Talis nem-
pe est gulosus: qui ut ligurire queat: nocte dieq; p-
loca arida et aquosa meat: arte vel fraude ut stol-
lidis fortune bonis corpus luctuosum cum vo-

Gregory

luerit repleat: in conuijsq3: vt baltosus appare-
at. Et licet tot sint illi este: quot in celo apparēt
stelle: p̄bebe cursum agente. Adhuc sexquipes
dem solerter curat superreplere vētrem. **B.** Gu-
la immoderata salutis est nocumentum: intelle-
ctus obstaculum: fame improprium: animeq3
sepulchrum: nam et in multis perniciosus est si-
bi quisq3 gulosus. **L.** Immoderatam ob gulu-
ciaz homo nimis fatur: ⁊ sepe numero eius vox
variatur. Ut substātia igitur nobilisque est ho-
mo: a morbo tueatur gulucia conamine toto
omni etate fugiatur.

Caplm. xviii.

Spiritus.

In egali animo proximi non amātur bo-
na. **L.** Sic continua intentione iniqua
fere oim hoim corda ptamināt inuidia. Tātal
q3 flāmas ethna nō euomit q̄t molesticijs q̄
inuidus est se onerat. **B.** fons bonorum de⁹:
fōs maloz ē ille discriminatoz diuī numis: inuid⁹
inimicus. Qui sua inominiosa inuidia huma-
norum in terrestri paradiso perpetua procurauit
eū

dampna. *L.* Inuidorū studia omne quod scri-
bimus aut dicimus reprehendendum putāt: et
interdum contra se conscientia repugnante que
occulte legūt: publice lacerāt: intantū vt clama-
re compellar: et dicere vt est exaratum in prolo-
go esdre. *Dñe libera aīm meaz a labiīs iniquis
et a lingua dolosa. B.* Sicut de alio maledi-
cere est inuidie et inimicie exordiū: sic de quoli-
bet benedicere ē apud quēlibet amicie princi-
piū. *L.* Qui nullum faustu temerario contē-
neret: et de proximo benediceret: sacrū certe nu-
men illuz diligeret. *B.* Enimvero vir singulis
placidus: vix deo erit odiosus. *L.* Non alia in-
uidus notandus est dementia: q̄ accensa can-
dela: que q̄uis alijs lumē prebeat: se tamē om-
nino cruciat. Sic ad amorem fraterni boni ra-
ro inuidus se adaptat. In aliorum aduersitate
gaudio efficitur: et in illorum prosperitate alto
dolore prosternitur. *B.* Quid peius q̄ rogo
inuidie cruciari: quidq̄ inequabilius q̄ alteri
felicitate molestari. Ad proterue loquendum

Cereolo

glosse licentia datur. Eroicaque virtute homo
frui diceretur: qui de nullo male loqueretur. L. Vheu
doleo nam sub isto fetulento vicio interdum hominibus
falsa imponuntur crimina: distrahiturque rutilans ho-
minis fama. S. Certe id quod in legenda est re-
pertum aurea: hoc idem plurimum est annotatu di-
gnum. Non nocent homini verba aliena: quae pro-
pria non maculat conscientia. L. Igneaque inui-
dia accepta: ira simul vocata apud exoticos: ab-
oris confutimur remotos: multi proteruitate no-
tati telo inuidie scabrosoz nominum inepta vtun-
tur impositione. S. Profecto melius esset in re-
gione natali et propria: quous dicatur nullus pro-
pheta in patria: interdum cum egestate viuere
quam procul a patria odiosa audire nomina et re-
gna tenere ditissima. Vens tamen egregia lingue
iusta imponit frena. L. Mus tu o boeti inquis
vnu rerum pater est: vnus est qui cuncta mini-
strat. S. Nullus hac in sententia titubat. Nam
in illa aurea vniuersitate parisiensi libris greca phi-
losophis actica metallis crisea: hoc dictus diuinus
e iij

litteris aureis iuste fuit esculptū. Un' de': vna
fides: vn' etern' rex: vna q̄ lex. **B.** Atqui aio
hūili: hoc idē dictū ē etiā cōmēdatum i venusta
p̄uacij villa: sic merito nūcupato qm̄ oib' legali
ter succurrere ē p̄ata. Estq; illa p̄hebi regio alte
ra: mero fecūda: fortis p̄ illustri dño optiaq; fo
ro: oib' māsueta viri: nēorosa racemis. Paupib'
b' pia: situq; amēa Que corditie oib' subsidiū
p̄bet: dū mōpsa fortūa vultu placido illi fauet
Agriā fore reptā. c. vt qd iania pigritia
hūanoz īgēioz nouerca: tua sepe i scolari' figi
tēptoria. Requē o iuueistoꝝ pida' amas: studiū
laborēq; elimias. **B.** Atq; nulla certe valēt ope
ra: si in oibus nō colat' diligētia. **L.** Scholaris
egregie sciaz merito cupide optas ne ardue: in
sciētis dogmatizari: ⁊ pigritiam virtutis ⁊ sci
entie inimicam vis venerari. Alino ipsaq; me
rito potest p̄parari. Vis ne aio tā segni belue as
similari: larga radiēteq; adhuc hora: vespere in
tras cubilia: inquisq; vt credo. Cras studebo:

neq3 a tuo hora matutina excussus es sompno
Dūq3 tertia iā appolline cursum i zodiaco agē
te tāgitur linea. Iuuenes iā solertes de cōtinuo
se offerūt ariopago: ānosq3 ineptos in cubili tre
mulo euagitas susurros: ais ne vt inquā. Sat
adhuc dormiā: q2 vt reor: nōdū spargeſ aurore
rubor. Item quid in ludo agis litterario. q2 so
porate do: miui clothoy 7 lachesi gratias ago.
Statim credo oriet appollo: astutis iuuenib?
simul itaq3 negātib? atq3 inqētib?. Quo miser
ruis: qdq3 garris. Nequāz ipi? si tibi sis: cui bo
nus es. Optasq3 sic ad instar martiris egritudi
nē capit: sicq3 tuū diuertas ppositum: q2 ppter
accidens nō licet destruere subiectū. Sua nōdū
aurore thessalie alpihus dedit lumia. L. Item
miser quid tā in tuo elangues strato. Num diu
inlapidoso colonusstetit agro Magnaq3 sub
ignotis extēsa sunt rura colonis. Omneq3 o
uiū pecus frondiflua est sub vlnio. Tuncq3 tur
bidus accius surgis. Vestē primo cādida que
ris Vixq3 zona te accingis: dipsosq3 libros per
e iij

bibliothecam: vt taburlus propere queris: po-
stiq; semirupto: repēte blaphemia leso crucibo-
lū te tenēte. Alioz togas atq; codices aereo li-
quore sic dlibuis. Dia q̄ reperī icōcine sic euerit
Statimq; vinētib; scolatic; sat; leuib; a mlt; ma-
lediceris. Unus querit: ali; euertit: ali; retrouer-
tit: ali; colera vitrea pfusus pluteus cedit. alius
circūspiciēs cachino inflato mādere gestit. Acce-
ptisq; tūc codicib;: vt fere insan; irreptū limina
exis. Scolāq; adire incipis: talisq; demonstrat
sicut equalētib; armis preda comin; ab hoste i-
placabili visa in illā totā dū colligit iras. **N**ox
vbi seipaz seue stimlauit vberē coāde. Veniētia
euolāte cursu tiorē cōcitata: fera aufugit vena-
bula: sic piger strat; capillis vnguib; q; demor-
sis ad ariopagū irreptico gressu ruis: teq; ipri-
mis forib; sistis: eoloq; regnāte immobiles auri-
culas temere arrigis. **N**ūq; itras: odiosis audi-
tis sibilis viritim ab oib; salutaris. **N**ō alio cer-
te: tūc pfusus es dolore: q̄ āphitiota mane sū-
mo ppe diē sybale vocata: rusticaq; cupiditate

accepta ad for̃ festino meatu p̃gens: colloq̃ ce
spit̃as onerato: lōgioriq̃ studio plano dimēsiō
nato: dōesticaq̃ negocia cogit̃as: paulatim nīm
phas ē appropinquās. Statimq̃ sua iher̃ti tardi
tate plurimū dol̃s: cū carinā ī medio rodani trās
fectatē videt: sic piger le ctōib' diu īcept' ē dolēs
Zippiētib' q̃ adhuc oculis es p̃tabescēs. Vis
ne cū torpido sopore ad fructū maturitat' vēire
et ī natali dōo tacito sic frui occi o: z idies o mi
ser curiose epulari hosomogario. Mōne cūvehe
menti: z aiosa diligētia vindicatū ē a iasonevel
lus aureū: qđ a drachone erat custoditū in insu
la colcos: sic nō cum segnī: sed cū fervida opera
hētur virtut' z scie honos. Et licet sonolēte d' u
tuas vitreū mane intrarit epederas: segetesq̃ ra
bida iamvziat canicula. Adhuc in cubili stertis
Rē populi an ne sic tractare cupis Statim for
te qđ ineptius est pphane loquer'. A socio non
segnī iuste redargueris: a teq̃ subito īsulsa di
citur oīo. Itēz a docto notarīs tyrūculo: cole
raq̃ vitrea inaniter īfixa: leuitateq̃ mētis ac

repta. Percussis codicib' peierādo iperite: po-
rumpis: i hec puniēda vba. **E**depol i brogeq;
mea nō solua p norma. **L.** Stollide cur a di-
gno pceptore: qua sup egregij pari siēses vtūt i
aula: disciplina nō mulctaris ad vnguē sensitua
quareq; cōfestim vnū nō aplecteris scānū: ⁊ tibi
similis: si i aliqua repiat vesania. **B.** Signū est
vt q silēs cū alijs ducit vitā: silēm cū alijs passia-
tur disciplinā. Scolari q sua rebellioē disciplinā
ingrālē refugit: vel dolose d illo cenicoseq; gar-
rit pteruitatē illi tractādo mltorū testio: nedum
ad scie apicē: sed neq; ad vtutis hereditatē vn-
q; puenit. Utq; video inherti occio q sepe vo-
luerit adherere vix erit sine crimine. **L.** Nichil
ergo cari? quo quis pōt mereri tpe: nichilq; in-
eptius illi? depditiōe. **B.** Tota ergo scolaris
egregie sit tibi cura: vt a te sp diligētia vīgente
eliminet pīgritia. Istoz ergo septē pctōz aīam
iterimētiū labes effugiat: vt ppatū premiū nō
depdat. Vir em bon' iuste preces fundit: vt in
pctis āpli? recidiuās nō sit.

Triplex gētiū stat' nūero siqdē terna
 rio ē similim': q̄ volēte aristotele philo
 sophoz p̄cipe in libris de celo: ē oīs tot' z per
 fectus Sctā ecclesiā alijs duob' preces fundit
 Bñosa nobilitas stat' duos armis p̄regit. Ius
 ste aut' gēs laboriosa oēs nutrit. B. Nobilitas
 hoīs vera i cōtēptione popularioz vicioz ē rep
 ta. Que p̄pter v̄tutū excellētiā. Tūq; p̄p' illu
 strū p̄cipū aurea scemata: nō parū ē decorata
 Inhertis ai nōq; nobilis est vere: illa que cōtra
 dittamem rōnis moris z v̄tutū sunt' ausu tempera
 rio facere. Dictū v̄o cōe hoc idē magis in verit
 ate solidat. Nobilitas est virtus sola q̄ an' mū
 morib' ornat. Si tñ illa iuste sibi velit oēs subī
 cere: congruit illi us honori: vt se prius subiciat
 rōni. Multas z em̄ natiōes barbaras sic subie
 cerit: si rō illā rexerit. Cū aut' instū ab ipsa gētiū
 prosapia bellū est initū in gētiūq; cōflictū: stra
 ges plurima hoīm ē visa facie semp atroci z ere
 cta vibra arma victoriosi. f. m. francorum regis

sup illustrissimi atq̃ cristianissimi eterna nobili
tas aureis scematib⁹: tūq̃ dīnis decorata: sp iu
ste iusta ordinar prelia. Alioq̃ forti: nūq̃ vero
cervice hūili dñoz generositas vult preliari. *L.*
Profecto mi dirite: bonū esset gēti atq̃ supmo
dū vtile armis sine ipi⁹s si posset breuia trāsq̃uil
la agere occia: ordine nāq̃ suo sydera celestia in
celo stellato voluūtur inconcussa.

Capitū. xxj.

Spiritus.

Quanta autem calūpnia: nunc sit in re
publica: ⁊ gente hūana: q̃ta rerū varie
tas iniqua: pauperū q̃ta īmerita suspiria. Quāti
hoīes mali: q̃ti rerū exitus incerti. Quid vani
tatis: quid insidiarū: quid multarū atrocium inui
riarum. quid meritarū hoīm miseriarum: quid
multorū ingratitudinis: quid abiciende nuge
quid cupiditatis et arrogantie. Quid detra
ctionis fame: quanteq̃ miserabiles hominum
sint voluntates mi corinthe demōstratione tua
nosco vera. Dolozeq̃ magno afficio: si tatarū
iniquarum miseriarū sim amplius insequutoz

L. Errant in vicijis docti: pariter ⁊ indocti: sed
neq3 subiticebo ita: quoniam doctoruz hominū
maior est culpa. Sed heu qui d̄ in nominiosa fe
re apd̄ omnes blasphemia: quē nec admonituz
exēplo: nec sermōe hoies multi nolunt deserere
B. Nulliq3 dubiū: quin ex hoc rāto scelere cele
stibus odioſo: multiplici repleamur iproſpitate
Sua tuba preconisans ppheta. Vir multū iu
rās in terra replebit̄ iniquitate: ⁊ ab eius domo
nō recedet plaga. **L.** Tumq3 scelus execrabile a
diuina prohibetur iusticia. **B.** Nichil profecto
prestabilius q̄ plane intelligere nos ad iustici
am esse natos: ideo deus vult oēs homines esse
iustos. A blasphemia igif̄ mortales omnes se
cohibeāt. Nā nō min⁹ peccāt q̄ xp̄m blasphemāt
regnātē i celis: q̄ q̄ eū crucifixerūt uiuētē i terr̄.

Caplm. xxij.

Spiritus

Hec aut̄ mundanaria: deceptoria q̄ vita
laboz ē arca: tribulationū oīm palestra
Erroz insula: stella maloz: orbis dolorum: val
lis spinosa: pratum plenu3 serpentibus: flozēs

et sterilis ortus: fons curarum. fluvius lachrymarum: qui
est anxietas: securitas inconsulta: spes vana: ficta fa-
bula. dolor insula. palus limosa: falsa leticia: so-
licitudo continua: sanitas egra. desertum horribi-
le: genus viciarum mirabile: celestibus odiosa man-
sio: ferarum habitatio: omniumque malorum regio. **L.** Est
enim homo res fragilis: et duras tempore parvo: et florissi-
milis: qui crescit in arvo. **B.** Hominum turba in
diversa scinditur studia. Vel est fraudulentia
vel fomite rerum inordinato: liuoreque plena. **L.**
Unde ergo venerimus debemus erubescere: ubi
sumus gemiscere: et quo ibimus contremiscere. Qui
libet homo in mundum nudus venit: anxius manet
dubiusque recedit. Quapropter et hec facinorosa sunt
omnia vitanda: et caducarum rerum cupiditas est fugien-
da. **B.** Nichil enim est tam parvi: tamque angusti ani-
mi: quam mundanis diuitiis precipitari. Sed pfe-
cto tales nos oportet esse in introitu paradisi: qua-
les decuit esse in regeneratione baptismi. **L.** Homo
igitur semper deus esse iustus: cunctis benignus: nun-
quam elatus: ad iram tardus: ad miserandum pro

nus: verax atq; fidelis. virtutibus insignis: bo-
 nitate laudabilis. In aduersis firmus: in pspe-
 ris humilis et cautus. Oriente sole ab eo consi-
 liū est cogitandū: occidente vero cōuiniū faciē-
 dum. Algat sic alienū: vt sic proprius nō obliui-
 scat negociū. Ortis em nostris prius irrigatis
 alios postea irrigare tenemur. **B.** Quid xpi iu-
 go suauius: quid onere leuius: q̃ omnes amare
 a peccatis se abstinere: eterna seq̃: mortalib⁹ nō
 capi: et nolle alijs facere: quod non vis pati. **L.**
 Adirū est quomodo hoīm oculi: a ploratu va-
 lent cessare: tantā in oībus videntes vesaniā.
B. Et licet ad liberalitates exercēdam ex ethi-
 calibus documētis: op⁹ sit fortune bonis. Adēs
 tñ nostra oīno nō d; illis esse dedita. **L.** Tātas
 em diuitias nō licet habere: sed potius: calcare:
 cum defunctum leues non concomitentē opes
 habetur namq; dissencio ob diuitias in mūdo
B. Melius est cuz petro paupere in monte cō-
 tēplari: q̃ in menalo cuz diuite malo cruciari.

Caplin. xxiij.

Virritus

Us igitur humanos peniteat: si sumus
mi redemptoris vestra corda exitet, reue-
rentia: sequi voluisse tanta facinora perditione ne-
phanda. *L.* Quia ionathas penituit sobria ieiun-
nia: sumpto conuiolasse fauo. Et quia perfecte
sua de transgressione doluit secures patrias: senten-
tia regis seua non tinxit. *B.* Hoc igitur verbum
profunda cum contritione ab hominibus dictum est etiam
angelis gratum peccauit: per quod clementissima
dei misericordia aperit ianuas paradisi. *L.*
Caueamus igitur ne decipiamur hoc euo hac in-
lege gratie diuitiarum copia. Sicut lex antiqua ait
que in sanguine animalium sunt decepta. Virorum san-
guis me decepit velud anguis. Veu sum cecata
et a regno dei separata. Ipsa quoque noua lex dirigit quod
ait. *B.* Sanguine christi dotata sum iure voca-
ta. Ad celum scandet qui michi sua scelera pan-
det. *L.* Diua pax celos mouet: summeque distan-
tia tenet. Pax summa laborum: mundi exacti
belli precium. Nunquam lesa gemit: cunctaque offen-
sacula remittit. Si quis munus ad aram offer-

Cody

re cupiat in primis pacē offerat. **S.** Vitem eti-
am heriliter ab dico: pacemq; predico. **E.** Vis
ergo solū habeatur cum vicijis: optāda pax ve-
ro indesignenter cum amicis. **S.** Nil dissocia-
bile firmum fertur esse. Pace cūcta lucent syde-
ra: oīaq; solidantur terrea: veterē seruāt stelleq;
pacem. nec phœbus algī dum phœbes impedit a-
xem. **M**inervam optato vltimate loqui volo:
pacez omnibus opto. Nilq; profecto vt video
placitum sine pace deo.

Caplm. xxij.

Minerva.

Nō frustra circa finem potissime debet esse
consideratio: inquit theologo. Be-
ne se sollicitat in bono opere: qui semper cogi-
tat de extremo fine. **Q**ui finem bonum contē-
nit totum bonū destruit: nichilq; pficit. Bonū
finem optare non est modicum. quia bonus rei
finis est quid optimum. **I**frustra bene mori est
desiderare: nisi bñ viuat in orbe. **Q**uare nichil
meli⁹ q̃ corditime deo seruire: iuste viuere: altez
q; nō ledere: ⁊ equali fronte ytrāq; fortunā pro
f

spiscere. Nā qui vacuus mūdānis p̄turbationi
b⁹ elabere^r: hic felix atq; beat⁹ ab oīb⁹ dicere^r
s; aū obitū beat⁹ nemo. Quid em̄ orbis casuri
fine hito tribili⁹ gñali hūanoz iudicio. Quid i
certi⁹ morte pōt existari. Nulle igr̄ mōs leti:
mors vna d; stare tiori. Quid ei eterna itolera
bili⁹ gehēna. Quid vō p̄destiat^r p̄pata dlecta
bili⁹ celesti glia. Dei regnat^r certe iudiciū gñale
tremula mēte i ioraphatvalle oportebit cernere.
Nā q̄ vēit mūdū saluare: i magna simplicitate
vēturus ē oēs iudicare. cū totali p̄tate dāpnare
z premiare redēptos in caritate. Ante tñ istum
aduentū: vt attestatur scriptura spectam⁹ anti
cristū: prauū in sua natura: q̄ seducet hūc mūdū
nequā i pressura. Scdm̄ aūt sacre pagie docto
res ille seminabit errores: subuertetq; pctōres
simpliciores falsa p̄ signa. p̄q; sua enite^r sanctō
res decipe dāpna. Mortui resuscitabūt: sonū
tube audiētes: tunc mali amare flebunt: z boni
erūt gaudētes: beati q̄ tūc ridebūt: maledictiq;
flētes. Dēs aūt erūt puocati: pape principes z

plati nulli erūt spectati: quā sint ibi iudicati: et
 iuxta facta p̄miati. Null⁹ poterit appellare: ne
 q̄ iustas cās dare. Et si quis quicq̄ velit alle
 gare solvere v̄l replicare: prozsus obmutescet ex
 plicare. Nō obstabūt argumēta: iura: nec predi
 camēta. nūl p̄ficiēt vnguenta malis: certe nulla
 erūt blādimēta: mittigātia tormēta. Si nō vis
 ergo timere dei iudicia: sp̄ sincere cothīdie oran
 do. b̄ndictā dei m̄rem cordintie p̄cādo: et a p̄ctis
 cessādo: fidē xp̄i manifesta. hūiliter p̄testando
 Et cū fiet dei iudiciū nō optata p̄mia p̄das: lo
 ca infima tenēdo. Verbipotēs neq̄ man⁹ circe
 dei snam poterit p̄mutare: null⁹ q̄ illaz p̄lōgare
 Orphei neq̄ p̄ficiet cithara: cui⁹ armōia: et sil
 uas poetice ipulit currere: tumq̄ labētia coegit
 stare flumīa. Sic nec victor minothauri: these⁹
 acari: nec hercules i p̄lijs aiosissim⁹: garzul⁹: ne
 q̄ dau⁹ sic nec phedra: nec p̄mēo seru⁹ hīc nulla
 iāis fabla: nec marōis audita latia musa neq̄ d
 dal⁹ vni⁹ findēt aera p̄eis: neq̄ spectati dōphōt̄
 gaudbit osclo morosa phil: ferox neq̄erit iuno

que yo deputauit argo. Questionū crathonis
pfecto hic nō erit enodatio. Trahissēs herpa
lice p̄opt̄ pderit neq; cursus: sic nec hec cube re
gine: nec sarpedonis eiulat. Cassabūt ciclopes
iouī famulantes: tacebūtq; maloz phallanges
Mistunc Iaroli magni imperij celsitudo: nil
andromache pulchritudo: nil hectoris valitu
do. Nullusq; momēti oloquēs cicero. Sic nec
sansonis: neq; ylisīs ipaccati fortitudo. Ultra
cōdignū licet deus premia tribuat: citraq; cōdi
gnū puniat: misericors quāuis etiā omib; exi
stat. Null; tñ credat q; vnq; iusticie gladio ca
reat. Nunc q;uis plurimū deceptorū: nulli; tñ
valoz; erūt tūc nūmismata. Erūtq; fere oēs iudi
ciū circūadherentes. Sicut precipites columbe
atra t̄pis intēperie simul p̄dēpse. Lū tenēt oīa
in aruis silentia: in illisq; nullus tūc sonorus a
uiū cant;. fferaz potius oīm languidus plāct;
Sic prestitoz; grauiū tūc multiplex erit eiulat;
Tūc nullus dilatōis termin; a iudicioq; nullus
erit elapsus: sic neq; vll; tūc delictoz; aduocat;

Quoniam igitur prauitate derelicta: huiusque clari li-
bri etiam approbati iuuenibus beniuolis habita-
clarissima doctrina: stilo leuissimo ab eorum mini-
mo seruulo de prato humiliter ipsis exhibita: quod
cordi intime collibere sepe optauit. Hec duo metri-
scis: ibi: ubi: opto teneri. Quia igitur idcirco miner-
ue consilio: semper proza: semper benefac: semper dei
sctos et sctas ora: et sine mora deum pie roga. Sa-
cta quoque virginem cordi intime exora. Ut in luce no-
uissima nulla nobis obstet facinora. Quis ergo
in melius emendemur: iniustam vitam corrigendo: et
semper in bono conemur: dei precepta semper benigne
custodiendo: ut cum sctis in celo omnes collocemur em-
pireo: summum bonum videndo. Quisquis igitur summum
bonum voluerit habere: non terram: sed celum deus aspiciere
Non hominem sequi: sed deum diligere: non huius vite
actiue operam dare: sed eterne. Ad beatitudinem
nullus peruenit: nisi ante peccatis omnibus nudatus sit.
Beatitudo vero est ipsa inmutabilis diuinitas.
Et sic diuinitatis adeptio manifestum est ho-
mines beatos esse. Qui igitur dei precepta fine

vsq3 iuste voluerit obseruare eterna fruet̃ bñtu-
dine. Qui aut̃ ad bñtudinē eternā puenire op-
tat oīm rez ābiciositatē: totāq3 animi prauita-
te oīno dimittat. Hāc igit̃ rutilatē q̃ poterit ap-
prehēdere lucē: candidos negabit phēbi radi-
os. Meli⁹ est quā amaritudinē hīc substiere: et
postea ad eternā bñtudinē puenire: q̃ hīc hēre
falsum gaudiū: ⁊ illic suscipe sine fine suppliciū.
Mortalis igit̃ hō: vt bonū ⁊ laudabilē finē cō-
sequat̃ ⁊ hēat: caputq3 suū alio in seculo rutilās
⁊ clarā cingat corona. Intemerate ṽgini cordi
tūne seruiat. Ipsa virgo bñdicta est sole amitta
Sub pedibus eius luna: ⁊ in capite eius duo-
decim stellarū corona. Ipsa em̃ virgo pijs̃sima
est dom⁹ regalis cristi: cui licet alijs per partes
tamē illi per totū summa fuit data grā. Om̃es
em̃ hōim lingue laudibus, cōdignis: tumq3 mi-
rificis illam nō possent extollere. Benedictissi-
ma virgo sinū vniuersis aperuit vere: vt oēs ac-
cipiant de ei⁹ plenitudine. Captiuus redēptio-
nē: eger cōsolationē, pctōꝝ venias: iustus grām

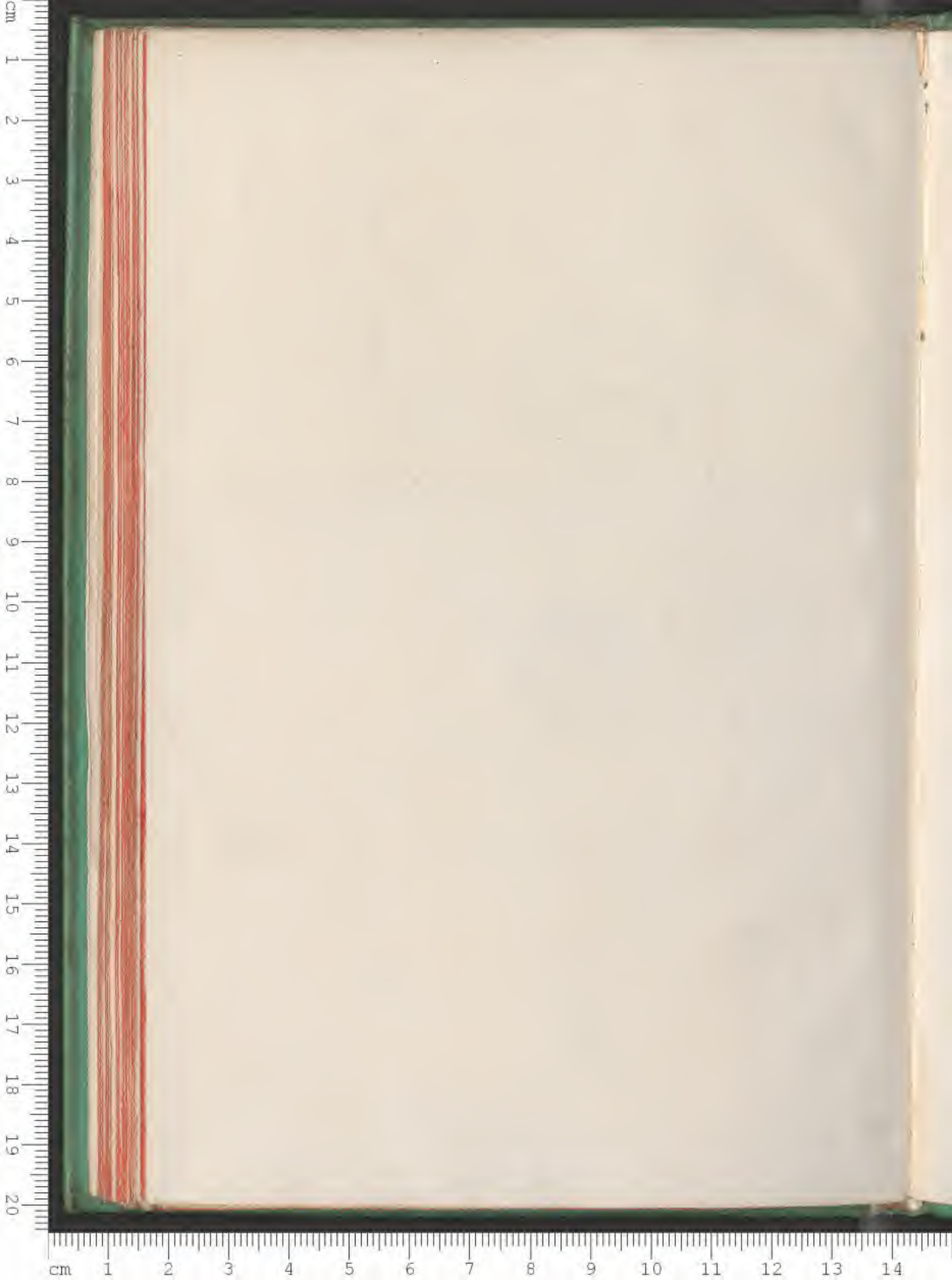
angelus leticiā. fili⁹ dei carnis substātiā: ⁊ tota
trinitas gloriā. Anima igit⁹ nostra insignita
dei facie sit dotata fide et caritate. Ipsa em̄ est
preciosior corpe ⁊ oīm possessione. Mens igit⁹
nostra assidue sit bona: deliberatio enīe matu
ra: et ratio apud deum irrefragabiliter recta.
Qua semper habita benedicte virginis marie
precibus oīm imperatricis āgeloz oībus mise
ricorditer eterna donantur paradisi gaudia.

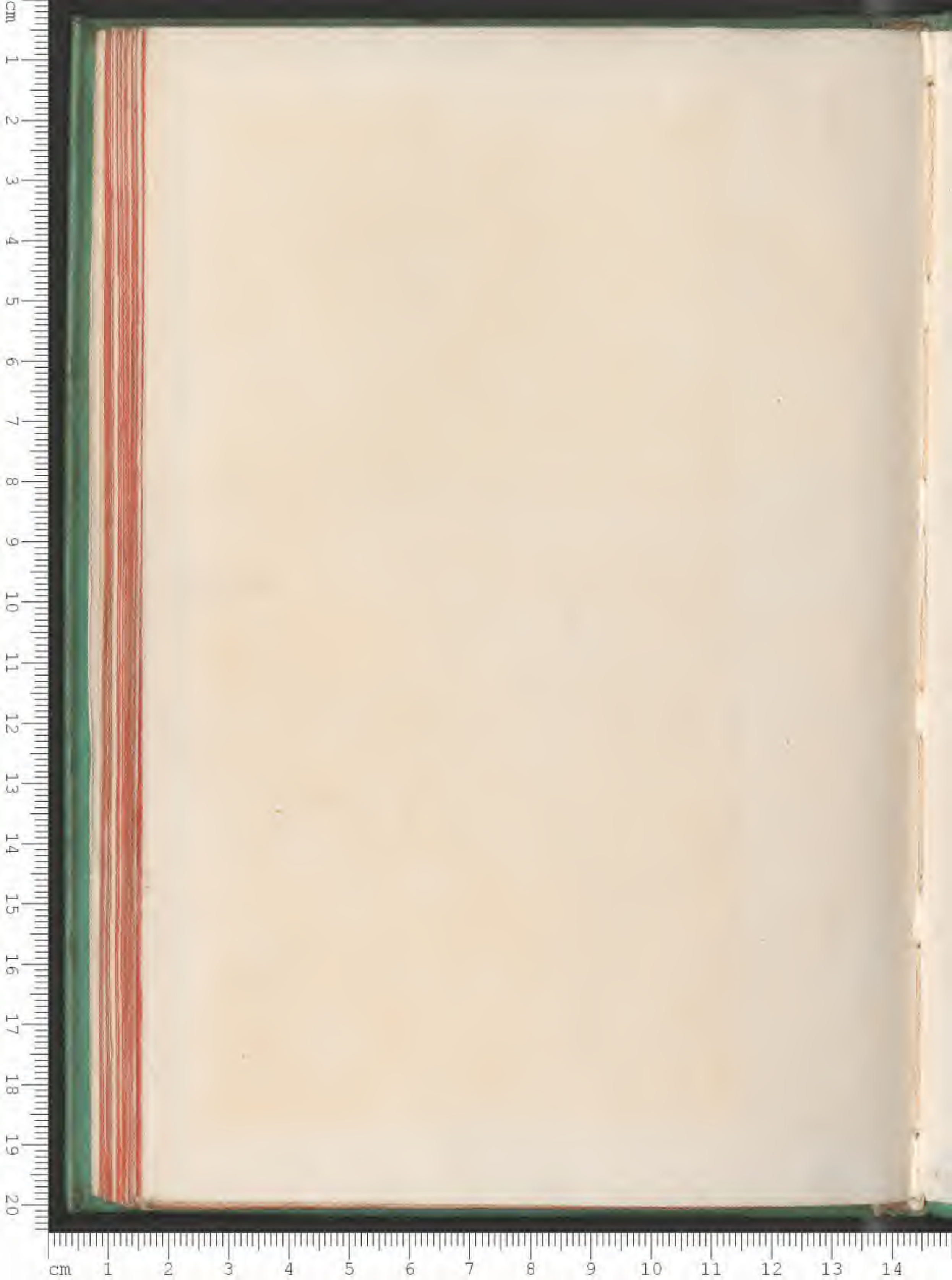
Hec loquēdi facetia nobili francisco
de cauallione legata. A mult⁹ pfecto
doctoribus approbata a m̄grō Bo
neto de prato: parisijs graduato incli
te ville priuacij fuit cōfecta. Sub cur
riculo anni dñi millesimj quadzingen
tesimj nonogesimj sextj. In venusto
abolene oppido: penes insignem basi
licā nostre domine de planis: ⁊ in edi
bus nobili s̄sazi: ad dei honorem fuit
terminata.

946

cm
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

XX
2

cm
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14